

TORSDAG 25 OKTOBER. NR 43/2012

Lyssnar på kristna röster

Sidan 4

Andas med sitt företag

Sidan 2

Dialekten gav roll i teaterpjäs

Sidan 12

Var kloka vuxna

Sidan 5

Vi slits åt olika håll men väljer att växa ihop

För femton år sedan gifte sig Johanna och Christoffer Perret och intervjuades för KP. Många kriser och en äktenskapskurs senare är de lyckligare än någonsin.

Sidan 8

Bönesvar går inte att beställa

Sidan 10

Svenskan sitter trångt inom kyrklig förvaltning

Sidan 4

”Brev från prästen” väcker kritik i Tyskland

Sidan 6

LEDARE ROLF AF HÄLLSTRÖM

Dags för person- församlingar

KP DET ÄR kommunalval på gång trots att alternativen i de stora frågorna står vidöppna. Kommer den egna kommunen att finnas kvar och hur ska den dyraste biten, sjukvården, organiseras? Samtidigt har Kyrkostyrelsen öppnat spelet om församlingarnas kommande förvaltningsmodell. Församlingsgränserna ska fortfarande följa kommungränser som ingen vet hur de kommer att dras. Ur finlands-svensk synpunkt betyder utspelet att debatten är igång med dåliga och försämrade alternativ.

KYRKANS MEDELTIDA socknar har varit basen också för den kommunala strukturen. Kyrkoherden satt ordförande i sockenstämman till 1865 och så sent som år 1925 kom den lag som slutligt skilde kommun och församling åt. Gustav Vasas löfte att betala för domkapiteln drogs in först år 1997.

Är det dags att gå ännu ett steg längre och frikoppla också församlingsgränserna från de kommunala förlagorna? Parokialprincipen är en nagel i ögat på svenskarna i församlingen som velat höra till den finlandssvenska stiftet.

BISKOP EMERITUS Gustav Björkstrand som gjort den språkkonsekvensutredning som Kyrkostyrelsen lämnade ogjord konstaterar ett det är dags att börja fundera på det svenska stiftet som en icke-territoriell enhet. Inte som dagens lösning men på sikt. Redan nu följer två av församlingarna i Borgå stift inte parokialprincipen: både riks-svenska Olaus Petri och Tyska församlingen har hela landet som territorium.

ATTGÅ över till pesonmedlemskap är ingen ny tanke. Redan för hundra år sedan diskuterade man "det svenska stiftet" som en icke-territoriell enhet. Det blev Borgå stift.

Ordet socken kommer från "söka sig till", de som söker sig till en viss kyrka. I dag är kyrksamheten svag men till exempel vid konfirmationer är kyrkan välfylld. Majoriteten saknar den lokala anknytningen, det är andra orsaker som får dem att söka sig till just denna kyrka. För en majoritet är det uppebart kyrkan de vill tillhöra, inte nödvändigtvis en specifik församling.

Ett personmedlemskap i kyrkan skulle öppna helt nya strukturella möjligheter. På finlands-svenskt håll finns ett tryck mot personförsamlingar, men på finskt håll är man emot. Inte bara av språkliga skäl, det finns också en misstänksamhet mot att öppna portarna för församlingar på ideologisk bas. Bland våra väckelserörelser kunde det finnas intresse att den vägen öka sin självständighet.

FRÅGAN ÄR också om den finlandssvenska solidariteten räcker till? I dag får församlingarna själva lokalt bestämma sin skattesats. Det är inte självklart att huvudstadsmetropolens församlingsbor gillar att få sin skatteprocent höjd från 1 till kanske 1,45 procent.

När den lokala förvaltningsmakten naggas i kanterna finns det också risk för att man ute i bygderna drar ner rullgardinerna och biter sig fast vid det nuvarande där man betjänar en allt mindre del av församlingborna till ett allt högre pris.

PROFILEN: TOM EMAUS

"Vi är skyldiga att ta ansvar inte bara för våra egna liv utan också för varandra. Även för djuren i vår närhet."

Blickar in i ett mysterium

Då Tom Emaus ser sin hund Seldas blick följa med vad han gör ser han också in i ett mysterium. Vad är det som rör sig i hundens huvud? Har djuren en själ?

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Det är fascinerande att forskarna kommit till att möss sjunger inför parningen. Men de sjunger på en så hög övertönen att inte människan hör den. Delfinerna kommunicerar också med ljud. Även växter som blir klippta sänder signaler till grannplantan att nu händer det något. Grannplantan reagerar också på signalerna, säger han

Tom Emaus hund Selda av rasen Cavalier King Charles spaniel följer med vaken blick med vad som är på gång.

– Då man ser in i hundens ögon så verkar det som om den hade en själ. Men jag vill inte påstå att den har det. Vi människor är ju ändå skapelsens krona. En del säger att människan är en ras bland andra djur. Men det tror inte jag.

Att vara skapelsens krona medför också skyldigheter.

– Vi är skyldiga att ta ansvar inte bara för våra egna liv utan också för varandra. Och i det inberäknas också djuren i vår närhet.

Att det finns både djur och växter i himlen tror Tom Emaus ändå.

– Jag kan inte föreställa mig något annat. Djuren är ju en del av skapelsen och Bibeln nämner också djuren i symboliska texter om himlen, till exempel att Herren kommer från himlen på vita hästar. Att Bibeln talar om gator av guld är ju symboliskt. Himlen behöver inte se annorlunda än här på jorden, men vi har blivit förvandlade.

För Tom Emaus har djuren alltid varit en naturlig del av livet. Under uppväxten hade han alltid sällskapsdjur omkring sig. Sedan 1985 har driver han en djuraffär i Vasa. Men ändå är djuren inte hela hans liv.

– Att vara företagare tar mycket av min tid. Jag lever och andas med företaget och därmed förlorar jag mycket av det sociala livet. Periodvis kan jag också känna att jag inte orkar tala om djuren. Att bli identifierad med sin firma kan kväva en som människa. Djurbutiken är ju inte min identitet utan jag är en människa som vill diskutera bland annat tros- eller samhällsfrågor.

Vill tro med förnuftet

Att vara företagare har också präglat hans trosliv. Emaus kallar sig liberal, men han säger ändå att han tar Bibeln på allvar.

– Man kan öppna upp och ta bort trösklar mellan människorna. Argumenten i debatten är välkända och jag kan dem alla, både för och emot. Att det finns en tröskel mot människor med en viss läggning gör ont i mig. Men samtidigt förstår jag den också den traditionella synen om att följa orden i Bibeln. Därför tycker jag om kyrkan. Kyrkan är tillåtande. Jag känner att den är mitt hem. De olika åsikterna gör kanske att gemenskapen i kyrkan falerar men dörrarna är öppna för alla.

Som företagare är han van att använda förnuftet och samvetet.

– När man anställs i en organisation följer man de regler som tidigare satts upp där. Som företagare måste jag själv ta ansvar för bilden jag ger och vilka värderingar företaget har. Jag vill känna i hälsarna vad som känns rätt och fel, för så upplever jag att Gud har lett mig. Min tro är likadan. Jag vill ha en tro som bygger på förnuftet. Gud har gett oss förnuftet och samvetet.

Han ser också Guds ledning i företaget.

– Jag har inte expanderat och öppnat flera butiker på andra orter som många kolleger gjort. Jag är inte företagare för pengarnas skull. Jesus säger ju också att låt mig inte finna att du lever i lyx

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn 046 8782 665

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 49

Johan Myrskog
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank: Sampo
IBAN: FI34 8000
1301 1585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Sofia Torvalds

Tryck: Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annon priser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet
www.kyrkpressen.fi

Annonförsäljning:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuro,
tjänstledig

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 68 €
Utlandet 83 €

och överflöd när jag kommer. De flesta österbottningar bildar företag för att skapa arbetsplatser och utveckla samhällslivet. Där fungerar de kristna värderingarna synnerligen väl.

Förutom åt sig själv har Emaus skapat arbetsplats för tre anställda.

– Att skapa arbetsplatser och hjälpa ungdomar finna sin plats i livet är ett sätt att ge och stöda samhället. Många gånger har ungdomar kommit på rätt köl när de varit hos oss på praktik en tid.

Tron på Gud har funnits med Tom Emaus hela livet.

– Jag är uppväxt inom Evangelieföreningen och sjöng i deras ungdomskör. 1978–83 spelade jag i Salomo, en kristen rockgrupp. Vi åkte runt i skolor och höll konserter, det var ett sorts missio-

VAD DÖLJER Seldas blick?
Den frågan har Tom Emaus ofta funderat på utan att finna något svar.

nerande. Men efter att jag startade företaget låg min tro i träda i många år även om jag alltid trodde på Gud.

Sedan upplevde han ett andligt nyvaknande som gjorde att han började läsa kristen litteratur.

– Jag slukade böcker och lånade allt jag fick tag i. Det var som om jag tankade vätska efter ett långlopp. Jag återupptäckte tron och fick ett aktivare böneliv. Även om allt inte gått som jag velat ser jag efteråt att Gud lett mig. Jag har varit med om händelser som gjort att jag börjat bete mig på ett annat sätt.

Det finns hopp för alla

Som bäst håller Emaus på att läsa Göran Skyttes och Wilfrid Stinissens bok

Ansikte mot ansikte för andra gången.

– De är mina nya förebilder. Jag upptäcker något nytt i varje läsning och jag kommer troligen att läsa boken ännu en tredje gång. Stinissen menar att det finns hopp för alla människor och att Jesus dött för alla. Det är befriande. Han säger inte att det inte finns något helvete. Jag ser en ödmjukhet hos honom som jag njuter av.

Emaus känner igen sig i Stinissen resonerande sätt.

– Jag har inga så bestämda åsikter att jag inte kan ändra mig. De anställda brukar ibland be mig ta ett beslut i en fråga så att vi slipper fundera. Det kunde vara effektivt att göra så, men jag är inte sådan som person. Ibland har jag beslutsångest.

TOM EMAUS

PRIVATFÖRETAGARE. DRIVER VASA DJURCENTRUM.

BOR I SMEDSBY, KORSHOLM.

FÖRLOVAD. SKA GIFTA SIG I FEBRUARI.

HAR TVÅ BARN FRÅN ETT TIDIGARE ÄKTENSKAP.

Prästgård hotas av försäljning

SIDEBY. Sideby prästgård och församlingsstuga kan komma att säljas, men inga beslut är ännu fattade.

Den ansträngda ekonomin tvingar Lappfjärd-Kristinestads församling att skära ner, och fastigheter som församlingen äger ligger i farozonen. Församlingens lägergård på Jonnsborg i Sideby ser ut att klara sig undan försäljning, skri-

ver Syd-Österbotten.

Den finska församlingen har sagt upp hyresavtalet men det är fortfarande oklart vart den svenska församlingen flyttar sin pastorsexpedition ifall försäljningen blir av. En av möjligheterna är att hyra lokaler vid torget. En del av verksamheten kan också flyttas in i kyrkan.

Nästa år kommer kyr-

koherde **Lars Nisula** troligen att gå i pension, vilket betyder att församlingen eventuellt kommer att gå ner från tre till två präster.

Det ser ut som att en prästtjänst inte kommer att besättas. Gudstjänsterna och annan verksamhet kommer i framtiden att skötas genom interna arrangemang. Budgetbehandlingen är inte klar än.

Ingå jobbar för mer informell gudstjänst

GUDSTJÄNST. Ingå församling går in för en gudstjänstförnyelse i höst. Syftet är att modernisera och utveckla gudstjänsterna.

Församlingen ska grunda ansvarsgrupper av frivilliga. De bygger upp och medverkar turvis i en gudstjänst med 4–5 veckors mellanrum. Med förnyelsen vill församlingen levandegöra äkthet, beröring och delaktighet. Gudstjäns-

ternas agendor förnyas också efter hand.

I söndags bjöd församlingen alla intresserade till en inspirationsdag kring gudstjänstförnyelsen i samband

med kyrkkaffet efter gudstjänsten.

– Vi har frågat medlemmarna vad som är en bra gudstjänst. Svaren visar att en bra gudstjänst berör och ger nya krafter, sa kyrkoherde **Ulrik Sandell** till Västra Nyland efter mötet.

Till det som upplevs störande hör att gudstjänsten kan bli formell och svår att förstå.

UNDER NÄRVARO av partiordförande Calle Haglund och minister Anna-Maja Henriksson, här i samråd med Curt Björkskog, bildade Kristet samhällsansvar ett regionuskott för norra svenska Österbotten på fredagen i Jakobstad.

SFP höjer sin kristliga profil

POLITIK. Kristet Samhällsansvar tar nya tag för att samla de kristna rösterna i norra svenska Österbotten.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Svenska Folkpartiets specialförening Kristet Samhällsansvar bildade senaste fredag ett regionuskott under närvaro av partiets bägge ministrar, Calle Haglund och Anna-Maja Henriksson.

Bakgrunden ligger i att allt flera österbottningar som traditionellt röstat på SFP känner sig allt mer hemlösa. Det vittnade även flera av de drygt trettio närvarande om.

– Många har ifrågasatt hur jag kan förena kristen tro med att representera ett parti som arbetar för könsneutrala äktenskap. Jag har inte alltid haft ett bra svar på det för jag har själv också ifrågasatt min partitillhörig-

het. Jag har tvivlat på att man vill ha oss så kallade värdekonservativa kvar i partiet. Speciellt efter den senaste partidagen, sade Andreas Hjulfors, kommunalvalskandidat i Larsmo.

– Jag har för det mesta röstat svenskt men jag har blivit allt mera tveksam de senaste åren. Mina bästa vänner har gått över till Kristdemokraterna och jag vet inte var jag står. Jag vill vara svensk och kristen och kunna rakryggad stå fast vid att jag tror på Bibeln och att Jesus, Guds son har dött för mina synder utan att för den skull bli nedsablade. Jag får epitetet homofob, intolerant och kärlekslös. Jag vidkänner dem inte. Jag har homosexuella vänner och vi respekterar varandra. Jag har aldrig kallats homofob av någon av dem, sade Benita Finne.

Torvald Hjulfors var kritisk till att partiledningen tidigare inte uppmärksammat återlätningen av rösterna i norr.

– År 2000 förlorade SFP tusen svenska röster i Pedersöre. I Larsmo och Jakobstad förlorade man lika många. Ingen noterade att vi blödde i norr utan man gjorde allt för att locka några nya röster i södra Finland. Ingen ville lyssna på oss. Men nu känns det bättre.

Haglund blev illa berörd

Orsaken till att det nu känns bättre är att man upplever att partiordförande Calle Haglund lyssnar på de kristna rösterna. Det första han gjorde som nyvald partiordförande var att besöka Larsmo i juni. Mötet i Larsmo låg som grund för att partiet och Kristet samhällsansvar samman kallade till fredagens möte i Jakobstad.

– Även om partidagen var för mig fylld av positiva känslor blev jag illa berörd av diskussionen på partidagen. Det gick fel då de som blev i minoritet upplevde att de inte blev respekterade. Därför ville jag komma till Larsmo för att möta dem som blev i

minoritet, sade Calle Haglund.

Besöket visade att det finns ett behov av att organisera verksamhet med kristna förtecken inom SFP i Österbotten.

– Det här är inget som partistrategerna ordnat, initiativet kommer nedifrån. Jag har bara tagit i det. Att det är så många närvarade visar att det finns beställning på att aktivera sig.

Haglund säger att kristna värderingar alltid varit en del av SFP:s profil, i synnerhet i Österbotten

– Men de senaste åren har vi inte bejakat dem, varken från partiledningens eller organisationens sida.

Haglund välkomnade det nybildade regionuskottet och gav det partiledningens fulla stöd.

Ser du KD som ett hot?

– KD är inget hot. Finns det något hot så ligger det i oss själva. Rösterna kan inte vinnas tillbaka, de ska förtjänas.

BISKOP EMERITUS Gustav Björkstrand som skrev snabbutredningen påminner om att förrättningar ska man alltid få på sitt eget språk oberoende av församlingsstruktur.
FOTO: KP-ARKIV

Svenskan i strukturkläm

STRUKTUREFORM. Tankesmedjan Magma presenterade en snabbutredning om svenskans ställning sex dagar innan Kyrkostyrelsen kom med själva förslaget till förvaltningsmodell.

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Den språkliga konsekvensanalysen för svenskan och Borgå stift blev nödvändig efter att Kyrkostyrelsens styrgrupp för tre år sedan helt sonika lämnade bort de språkliga aspekterna när man tog fram sina tre förvaltningsmodeller med stift, prostier eller samfällighet som huvudman.

Församlingsgränserna ska fortfarande följa kommungränserna, men ingen vet hur framtidens kommunkarta ska se ut. Inför kommunvalet backar alla partier om tvångssammanslagningar.

– Vi får inte så stora kommuner som man föreställt sig, säger biskop emeritus Gustav Björkstrand som gjort utredningen.

De svenska församlingarna finns i dag i 24 samfälligheter om de inte är självständiga.

– Samfälligheterna upplevs som fungerande ur språklig synpunkt, noterar Björkstrand.

Prosterimodellen med en kontraktsprost som chef för alla anställda är enkel och rätlinjig och skulle enligt Björkstrand fungera

i det finska Finland och på Åland. Men den är geografiskt bestämd och skapar problem i språkligt blandade områden.

En enda kustkommun i Österbotten av Krister Ståhlbergs modell kan se lockande ut ur Borgå stifts synpunkt men skulle tillföra en språklig minoritet på 50 000 finskspråkiga församlingar. Ett Storvasa igen skulle göra att 12 svenskspråkiga församlingar skulle hamna i finska prostier och höra till Lappo stift. Domkapitlet i Lappo lär ha fått skrämshicka inför utsikterna att behöva klara av svenskspråkig betjäning i framtiden.

En möjlighet som Björkstrand för fram är att tillämpa skollagstiftningens modell.

– I kommunerna har den svenska och den finska skolan var sin administration, säger Björkstrand, i kyrkliga termer betyder det att man tillsätter två kontraktsprostar, en finsk och en svensk.

Stiftsmodellen som mer eller mindre skulle radera ut det finlandssvenska stiftet är inte aktuell. Kyrkostyrelsen föreslår nu en modell som ligger samfälligheterna nära men tar med drag av prosterimodellen.

Frågan kommer upp i höstens kyrkomöte som ska föra en remissdebatt om kyrkostyrelsens utspel.

– På kyrkomötet kommer också känslorna med, konstaterar stiftets lekmannaombud Stig Kankkonen.

Kyrkostyrelsen tog sitt beslut om förvaltningsmodell i tisdags då Kp gått i tryck.

FRED PÅVEN

Påvlig delegation till Syrien

Påven Benedictus XVI har beslutat att skicka en delegation på sju personer till Syrien för att visa sitt stöd för det syriska folket, skriver norska Dagen. Delegationen strävar efter att påskynda freden i det krigsdrabbade Syrien.

– Vi kan inte bara stå vid sidan om och se på tragedin som utspelar sig i Syrien, säger Vatikanens statssekreterare Tarcisio Bertone.

Delegationen beräknas åka iväg till Damaskus den här veckan.

KYRKOLAGEN AVGIFT

Samma avgift för alla gravar

Riksdagen behandlar som bäst en ändring i kyrkolagen som ska leda till att församlingarna måste slå fast en avgift för gravplatsen och tjänster i samband med gravsättningen. Evangelisk-lutherska församlingar upprätthåller allmänna begravningsplatser där alla invånare på orten har rätt att bli begravda. Många församlingar har överlåtit gravplatser gratis eller till ett symboliskt pris, och det har lett till en ojämlikhet mellan dem som hört och dem som inte hört till kyrkan. Målet med lagändringen är att jämna ut skillnaderna.

ALLHELGONA TVIST

Kyrka portad från kyrkogården

Svenska kyrkan brukar finnas på plats utanför ingångarna till Skogskyrkogården i Stockholm under allhelgonadagen. I år hade de intelligande församlingarna planerat en storsatsning: de skulle bjuda på kaffe och finnas till för samtal. Men de fick nej från kyrkogårdsförvaltningen, skriver Dagen.

Argumentet till att församlingarna avvisas är att det blir för trångt vid ingångarna och att man vill eftersträva en neutralitet gentemot andra religioner. Inte ens en vädjan från biskop Eva Brunne omkullkastade beslutet.

Varje barn har rätt till kloka vuxna

BARNENS BÄSTA. Drottning Silvia och president Sauli Niinistö vill bägge jobba för barn och unga.

TEXT OCH FOTO:
MAY WIKSTRÖM

Sveriges drottning Silvia var en av huvudtalarna på ett stort seminarium kring barn och ungas välfärd. Under rubriken *Tryggare kan ingen vara* samlades över två hundra deltagare.

Måste följa med tiden

– Varje barn har rätt att omges av trygga, kloka och kunniga vuxna. Vi måste hela tiden stå på tå och skydda våra barn. Därför måste föräldrar också följa med i den tekniska utvecklingen, sade drottningen inför ett fullspäckat auditorium med branschfolk från stat, kommun, frivilligorganisationer och kyrkan.

Kunskapen behövs enligt drottningen inte minst när det gäller det som sker på nätet.

– För barn är mobbing som sker där lika verklig som något annat, och minst lika traumatisk, påpekade hon.

När drottning Silvia talade gjorde hon det ur föräldra- och familjeperspektiv i dubbel bemärkelse. Hon inledde med att betona hur hon ”och hela min familj” ser arbetet för barnens välmående som något mycket viktigt. Till det hör grundandet av *World Childhood Foundation*, där drottning Silvia har byggt ett nätverk av företagspartner som sponsrar arbetet. Att hon förde teman som barntrafficking och sexhandel på tal var inte okontroversiellt för femton år sedan.

– Till en början var man väldigt obekvämt att tala om sådana här saker: Men vi har lärt oss, och vi måste ta ansvar och se dem som lider mest, sade hon.

Rätt till jobb och studier

President Sauli Niinistö stegade upp i talarstolen som nästa talare. Hans oro gäller särskilt de unga, som riskerar utslagning i en hel åldersklass.

BARNEN PÅ kartan. Drottning Silvia har profilerat sig som förkämpe för barns rättigheter.

EN ELOGE till frivilligorganisationerna kom från president Sauli Niinistö.

– Här har Sverige och Finland gemensamma drag. Vi har en hög ungdomsarbetslöshet jämfört med övriga OECD-länder, påpekade han.

President Sauli Niinistö ser hopp i ungdomsgarantin, som ska ge unga och nyutexaminerade rätt till inträde i studielivet eller arbetspraktik senast tre månader efter att de anmält sig arbetslösa.

Vilsna värderingar

Men presidenten anspelade också på de vardagsgärningar som en expertgrupplanterat under hans beskydd under devisen *Helt vanliga saker*.

– Jag är övertygad om att var och en av oss kan bidra med sin insats.

Han sade att varje barn och ungdom har rätt till minst en god vuxenkontakt. I det sammanhanget tog han också upp föräldrarnas och de vuxnas roll. Här snuddade presidenten även vid värdefrågor:

– Också bland vuxna finns det vilshenhet i livsval och värderingar. I det här fallet gör föreningar och frivilliga sammanslutningar ett mycket viktigt arbete. Utan dessa vore vi i en betydligt sämre situation i vårt land än vi är i dag.

CITAT DAGEN

”Tretton procent av befolkningen gick i kyrkan på första advent – men bara tre procent deltog i någon demonstration på 1 maj.”

Göran Skytte vill försvara Jesus med siffror.

FÖRFALSKNING EVANGELIUM

Jesus fru var förfalskning

Det papyrusfragment från 400-talet som handlade om ”Jesus fru” har visat sig vara en förfalskning, ett klipp och klistra-jobb där fraser i verkliga gnostiska evangelier fogats samman. Att förfalskning-

en upptäcktes berodde på ett skrivfel, rapporterar *The Guardian*.

Det var den amerikanska forskaren **Andrew Bernhard** som upptäckte att fragmentet om Jesus fru innehöll ett korrekturfel som finns med i en av de vanligaste elektroniska kopiorna på det gnostiska Tomasevangeliet. Texten kan laddas ner gratis på en pdf-fil som saknar en bokstav som finns med i den korrekta webversionen. Korrekturfellet visar att texten inte kan ha kommit till före pdf-filen skapades, oberoende av hur gammalt papyrusmateriale är.

Ta tid för familjen

Kom till Äkäslompolo på sportlovet!

Nycterhetsförbundets skidresor till Ylläs.

Start från **Nyland** 16 – 22.2. 2013

Start från **Österbotten** 23.2. – 1.3. 2013.

5 hela skiddagar!

Förmånliga familjepriser med helpension (morgonmål, lunchmatsäck, middag och kvällsmål).

Ungdomar över 13 år även utan föräldrar.

Bokningar & förfrågningar:
06-3180 900 / 0400 126 830

www.raitismaja.fi

Perskindol, effektiv lindring vid muskelspänningar och ledproblem.

Diasporal Direkt, snabb hjälp vid sendrag. Praktisk att ha på nattduksbordet.

Välkommen in och prova!

Hälsokost & Present
Salutorget 5 • Mj-Fr 9-17, Lø 9-14 • Tel. 2212228
Kristinestad

Annonsera i Kyrkpressen!

Kontakta våra annonsförsäljare:

Björn Sten 0400 012 390,

Leif Westerling 050 329 4444, **Jonny Åstrand** 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonsinfo på www.kyrkpressen.fi

Syncenter
Bågar fr. 50€
Jakobstads Syncenter
Storgatan 15, Jakobstad
tel. 06-781 1023
fax 06-781 1024

Nykarleby Syncenter
Topelius-espl. 12, Nykarleby
tel 06-722 0770
fax 06-722 1572

Naprapat
Olav Hagström
Topelius-espl. 12 A
Nykarleby
06-722 1090,
0500-161 394

577
Helsingfors

ANHILD TRÄSKMAN
Trygghet, trivsel, modersmål i livets alla skeden!

SVENSKA FOLKPARTIET
Annonsen betald av kandidaten

OT-RESOR
Må bra på Spa
Pärnu – Spa Tervis
Resa med halv- eller fullpension, svenskspråkig service, paketet innehåller behandlingar. Ut- och hemresa under dygnets vakna timmar. Priser från 520€ / person inkl. resor, boende, måltider och behandlingar.
Resor: 8-18.11 (11 dagar!) och 1-8.12.
Kortresor: 8-11.11, 15-18.11

BALTIKUM
Tallinn hotellresa
Rejält med shoppingtid i Tallinn, logi på Sokos Hotel Viru. Resor 6-8.12 och 7-9.12.

Stockholm
– med julmarknaden på Skoklosters slott 30.11.-2.12.
– med shopping eller teater... varför inte båda? Musikalen *La Cage Aux Folles* med Loa Falkman 6-8.12

Sydafrika
– mångfaldernas och kontrasterernas land!
En spännande resa till det mångkulturella Sydafrika. Besök i Kapstaden, Godahoppssudden, vingårdsbesök och Big Five Safari!
Resa 27.2-10.3.2013.
☎(06)318 4000
FLERA RESOR PÅ VÅR HEMSIDA!
www.ot-resor.fi

PRÄSTEN FRANZ
Xaver Leibiger
tycker biskopar-
na själva borde
underteckna
brevet de skrivit
i stället för att de
lokala prästerna
ska göra det.

Utskrivna får brev av prästen

MEDLEMSFLYKT. Nu ska varje tysk som skriver ut sig ur katolska kyrkan få ett brev från sin präst. En vacker tanke, men prästerna tror brevet kan göra mer skada än nytta. De får nämligen inte välja orden själva.

TEXT OCH FOTO: ANNIKA WILMS

Varje gång magistraten meddelar prästen **Franz Xaver Leibiger** i München att någon skrivit ut sig ur hans församling skickar han iväg ett brev han författat för sådana situationer. Han skriver att nyheten gör honom bestört, och att han beklagar ifall mottagaren upplevt något negativt i församlingen. Han påminner också om att personen inte längre kan ta emot sakramenten och inte heller få en kyrklig begravning, och skriver att han gärna står beredd för ett personligt samtal.

– Ungefär tio procent av de utskrivna kommer. Alla fall är olika. En och annan skriver in sig igen. Med en man diskuterade jag trosfrågor i två timmar, och efteråt tackade han men sade att han är homosexuell och inte känner sig hemma i kyrkan.

Brevmallar bättre idé

Sedan 24 september ska alla katolska präster i Tyskland skicka ett brev till varje utskrivna, har biskoparna bestämt. De har också formulerat brevet färdigt, prästen behöver bara skriva under.

Men Leibiger skulle hellre välja orden själv.

– Brevet skulle vara en god idé om biskoparna själva skrev under det och prästerna också kunde närma sig de utskrivna. Brevet beaktar inte det pastoraliska i sin helhet.

Brevmallar som inte är bindande

skulle vara en bättre idé, tycker Leibiger. Sådana skrev Finlands kyrkostyrelse till församlingarna under utträdesvägen 2010.

Prästen **David Theil** tycker brevet låter som om det formulerats av jurister och inte av själavårdare.

– Jag tycker det är problematiskt att personligen skicka ett brev man inte själv formulerat. Det här brevet kan ge ett intryck som bara förstärker beslutet att skriva ut sig.

Största delen av brevet går åt till att lista rättigheterna som går förlorade när man lämnar kyrkan: bikten, de sjukas smörjelse (utom i livsfara), nattvarden, konfirmationen, faderskapet, jobb, förtroendeposter och rösträtt inom kyrkan och rätten till kyrklig vigsel och begravning (om man inte visat tecken på ånger). Allt kryddat med hänvisningar till paragrafer i kyrkolagen.

”Kanske har ni inte insett räckvidden av ert beslut och vill ta tillbaka det” försätter brevet och bjuder in mottagaren till ett personligt samtal.

Tonen för negativ

Flera präster har kritiserat brevet i offentligheten. Den katolska folkrörelsen ”Wir sind Kirche” (Vi är kyrkan) tycker inte brevet motiverar sökande människor att närma sig kyrkan.

– Utan att gå till botten med orsakerna till medlemsflykten presenterar biskoparnas dekret ett hotbudskap till kyrkofolket. Dessutom är prästerna redan överbelastade med arbete, säger de. David Theil ler lite snett.

– Om brevet orsakar mer arbete så är det för att det ger en negativ bild av kyrkan som vi måste bemöta. Jag kan inte föreställa mig att brevet får någon att komma till ett samtal.

Också Theils församling har haft som tradition att skicka brev till de utskrivna, liksom omkring hälften av församlingarna i distriktet. Fem till tio procent av de utskrivna har tagit emot erbjudandet om samtal.

Har någon av dem skrivit in sig igen?

– Det är inte min avsikt. Människor är känsliga för när man inte accepterar deras övertygelse. Men jag upplever att

de blir fundersamma och överväger om de vill hålla fast vid sitt beslut.

Utträdesväg orsaken

126 488 personer skrev ut sig ur den katolska kyrkan i fjol. Sedan 1990 har utträdena varje år överskridit 100 000, vilket är tio gånger så många som de som blir medlemmar i kyrkan. 2010 var ett rekordår med över 180 000 utträden på grund av avslöjandena om sexuella övergrepp.

Det har varit en viktig orsak till utträdena också hos Theil och Leibiger.

Det var 2011, efter den stora utträdesvägen, som biskoparna började bereda dekretet, säger teologiprofessorn **Stephan Haering**.

– Målet med brevet är både att upplysa om följderna och försöka vinna tillbaka medlemmar. Orden kanske ändras senare, men nu är det här brevet det som gäller. Vissa saker måste ingå, och därför kan inte prästerna formulera brevet själva.

Han utesluter inte möjligheten att skicka två brev.

– Men då får de inte säga emot varandra.

BREV TILL UTSKRIVNA

• **De katolska** biskoparna i Tyskland har publicerat ett nytt dekret om utträde ur kyrkan.

• **Det klargör** att man inte kan skriva ut sig hos en civil myndighet och sluta betala kyrkoskatt, men samtidigt fortsätta vara medlem i katolska kyrkan. Frågan har varit oklar och förvaltningsdomstolen behandlade nyligen ett fall där en man ville höra till kyrkan men inte betala skatt.

• **Enligt Vatikanens** önskan ska dessutom den utskrivna få ett brev med information om följderna och en inbjudan till samtal där återinträde kan diskuteras.

PRÄSTEN DAVID Theil tror brevet bara förstärker de utskrivnas beslut att lämna kyrkan.

”Utan att gå till botten med orsakerna till medlemsflykten presenterar biskoparnas dekret ett hotbudskap till kyrkofolket.”

DEN HÄR blandningen av traditionell havrekaka och amerikanska cookies kan innehålla nästan vad som helst.

Blanda traditioner

KYRKKAFFE. Småkakor med Amerikainspiration är lätta att baka och läckra dessutom.

Kakboksklassikern *Sju sorters kakor* gavs ut för första gången 1945. Sedan hände inte mycket på småkaksfronten förrän svenska kaféer introducerade kakor stora som serveringsfat i slutet av 1990-talet. De kallades cookies och recepten kom från Amerika – kan man tänka.

Dagens kyrkkaffe serverar småkakor som är en blandning av vår traditionella havrekaka och USA:s cookie. Resultatet är en lite seg småkaka där smaksättningen går att variera i det oändliga. Det här är förmodligen också världens enklaste småkaka: bara att blanda, smälta, klicka och grädda.

Byt ut mjölet om du vill

Jag har valt att hacka dadlar och riva ner lite citronskal i min smet, men hackad choklad, lite pulverkaffe,

hackade nötter, wienerkross eller pätkis går lika bra. Om du väljer att ha hackad choklad i kakorna; rör då ner hälften av chokladen i smeten som ska smältas i kastrullen, den andra hälften rör du ner då du tagit kastrullen från värmen. Då ger chokladen både smak i smält form och tuggmotstånd.

Byt ut vetemjöl mot mandelmjöl och havregrynen mot glutenfria havregryn eller boveteftingor för glutenfria kakor.

Använd helst en ekologiskt citron till det här receptet eftersom skalet annars är mycket besprutat.

Receptet räcker till ungefär 15 ganska stora kakor.

”Det här är förmodligen världens enklaste småkaka: bara att blanda, smälta, klicka och grädda.”

KAKOR MED DADLAR OCH CITRON

- 200 g smör
- 4 dl havregryn
- 2 dl vetemjöl
- 2 dl sirap
- 2 dl dadlar
- skalet av en citron
- ovanpå:
- 50 g mörk choklad

• **Sätt ugnen** på 200 grader. Lägg ett bakplåtspapper på en plåt.

• **Hacka dadlarna** i små bitar.

• **Dela smöret** i mindre bitar och blanda med alla ingredienser i en kastrull.

• **Värm** på medeltemperatur tills smöret smält, det tar max fem minuter. Rör om hela tiden eftersom smeten lätt bränns.

• **Klicka ut** smeten med en matsked på bakplåtspappret. Jämna eventuellt till kanterna.

• **Grädda** i mitten av ugnen cirka 10 minuter tills kakorna fått färg.

• **Låt svalna** innan du tar kakorna från plåten.

• **Ringla eventuellt** lite smält choklad på de avsvalnade kakorna innan servering.

Karins kyrkkaffe

är en serie recept och tips på goda bakverk som lämpar sig exempelvis för kaffestunden efter gudstjänsten. Läs mera recept på Karins blogg: lopptorget.ratata.fi

VÅGA FRÅGA

Djävulen är besegrad

BO-GÖRAN ÅSTRAND är kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Är djävulen avskaffad? Förr i världen talades det ogenerat om onda andar och om djävulen som en person. Numera verkar det vara ganska tabubelagt.

Hur är det bland prästerna. Tror de alls på djävulen längre? Får man säga att någon är besatt av onda andar?

INTRESSANT OCH tankeväckande fråga. Har djävulen försvunnit ur bilden? Om vi ser på vad som berättas i Nya testamentet är det uppenbart att den onde dyker upp i flera skepnader. Ibland är det i form av en ond ande, ibland som en slug förförare, ibland som en lärjunge som vill Jesus väl, ibland som en välutbildad och from farisé. En gemensam nämnare för alla situationer är att den onde genom sin verksamhet försöker förhindra Jesus att utföra sitt uppdrag. Det hela kulminerar på långfredagen när Jesus dör på korset. Då ser det ut som om djävulen plötsligt äger hela spelplanen. För dem som följt Jesus ser det ut som om hela frälsningsplanen gick i stöpet.

Uppståndelsedagens händelser förändrar allt, också djävulens roll. Djävulen är sedan dess en besegrad fiende som måste finna sig i att Jesus har segrat och kan säga: ”Jag var död, och se, jag lever i evigheters evighet, och jag har nycklarna till döden och dödsriket.” (Upp. 1:18) Det är alltså viktigt att notera att det goda och onda inte är jämbördiga krafter. Det goda har segrat i och med Jesu uppståndelse.

Likväl är djävulen en realitet, en kraft som fortsättningsvis försöker förstöra och riva ner. Bara den som bildligt talat är blind eller lever i en mycket skyddad miljö skulle kunna påstå att den onde lyser med sin frånvaro i vår värld eller i vår eget liv. Möjligheten att gå ondskans ärenden finns i världen, i samhället, men också i våra val, handlingar och ord. Därför lär Jesus oss att vända oss till Gud och be om att ”ditt (Guds) rike skulle komma och din vilja ske” och att Gud skulle ”rädda oss från det onda”.

Djävulen framstår alltså som en verklig, men besegrad makt. Och det är något som måste sägas, annars blir hela frälsningshistorien endimensionell och meningslös. Kyrkan och de flesta av dess präster räknar nog med att så är fallet. Likväl framställs inte djävulen i Nya testamentet eller i kyrkans trosbekännelser som någon man ska tro på. Ordet tro på har innebörden ”förtrösta på, lita på, hålla för sant”. Och det ordet är inte tillämpligt på den av Jesus besegrade djävulen. Därför säger vi ”Jag tror på Gud Fader, på Jesus Kristus, på den heliga Anden”, men inte ”jag tror på djävulen”. Att räkna med och att tro på är inte samma sak.

Att ogenerat tala om onda andar, besatthet och mycket ingående beskriva, vilket kanske var vanligare förr, djävulens egenskaper och planer tror jag inte främjar förkunnsen. Som jag ser det är predikantens uppgift att beskriva ondskans verklighet för att mot den bakgrunden fullt ut kunna förkunna det glada och befriande evangeliet. Att mycket och länge fördjupa sig i ondskan för ingen vart, för sist och slutligen är det bara evangeliet som kan frigöra oss.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN CHRISTA MICKELSSON

Om myntets bägge sidor

Lite varstans faller den över mig. Jargongen om den trängsynta österbottniska

religiositeten och den vedertagna ”sanningen” om att vi som vuxit upp på de nordösterbott-

niska slätterna plågas av den livsförnekande kristendom som format oss.

Den är inte så lätt att värja sig mot, skepsisen mot det man kanske kunde kalla det österbottniskt fromma. Var vi bara lyckligt lottade vi som inte fick några traman? Får vi säga

att ungdomscaféet för oss faktiskt bara var ett trevligt ställe att äta godiskrokodiler på om fredagskvällarna när klasskompisarna förfrös stortårna av sig på småstadstorget? Eller att vi i och för sig bad i bönegruppen, men att det aldrig handlade om liv och död

och att vi helst av allt bara satt och småpratade?

Är jag hopplöst naiv när jag tror att många av mig delar mina erfarenheter av en nådig Gud? Får jag säga att vi hade det bra, utan att frånta de traumatiserade rätten till sina upplevelser?

Visst fanns klavertrampen med: den naiva bilden av sexualiteten, lekmannapredikanternas skrämselfaktik och den molande känslan av att vi gjorde för lite och trodde för klen. Men det som präglade åtminstone mig är ändå värmen och tryggheten. Förebilderna, pojk-

vännerna och vännerna.

Nu, femton år senare, finns vi lite här och där. Vi har blivit vuxna, lärt oss lite mer om livet. Vissa har tappat tron på vägen, andra har den kvar. Inte heller bland oss är allt som det ser ut att vara, men ingen har heller påstått något annat.

ÄKTENSKAP. No pain, no gain. Johanna och Christoffer Perret bestämde sig för att växa ihop i stället för att växa isär. De gick på äktenskapskurs. Det gjorde ont på vägen men i dag känns deras förhållande starkare och lyckligare än någonsin.

Äldre, helare, lyckligare

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

En sommar för femton år sedan intervjuade jag Johanna Andersén och Christoffer "Toffi" Perret. De hade hängt ihop i ett år och skulle strax gifta sig. Många runt omkring dem tyckte att de var för unga för att fatta ett livslångt beslut och att det verkade våghalsigt.

I sommar, femton år senare, läste jag en statusuppdatering på Facebook. Christoffer Perret skrev att han var på resa och saknade sin fru. Ända sedan de gått på äktenskapskurs kunde han knappt stå ut med att vara ifrån henne. Han saknade hennes händer, hennes röst, hennes ansikte.

Jag mindes intervjun jag gjorde för femton år sedan. Den handlade om en lugn och logisk ingenjör som gifte sig med en kvinna vars känslor ofta åkte berg- och dalbana. Vad hade hänt?

En höstlovsdag träffar jag paret Perret i deras hem i Haga i Helsingfors. I dag har de tre barn. De tittar på den gamla intervjun som jag tagit med mig.

– Så unga vi var! Bara barn!

När ni läser intervjun i dag, tycker ni att i förstod vad ni gav er in på?

TOFFI: Min spontana reaktion är att vi verkade ganska kloka på den tiden. Jag tycker att vi hade förutsett både att det är roligt att gifta sig och att det inte är en dans på rosor.

JOHANNA: Det är lite som att gå på förlossningskurs före första barnet. Du kan få alla fakta men innan du fött vet du ändå inte hur det känns eller hur det är att ha det där barnet. Det hjälper ju att man vet att det här är baby-blues som man hört talas om, då har man redskap att tackla det. Men arbetet kan man inte göra i förväg.

Ni verkade ha klara roller på den tiden: Johanna var impulsiv och Toffi lugn. Har ni förändrats?

JOHANNA: Med åren har det jämnat ut sig. Jag har lärt mig att vara kallt rationell och Toffis känsluskala har bredats. Han har lärt sig att man har känslor och att de styr oss och påverkar oss oberoende av om vi vill det eller inte.

TOFFI: Jag skojar ofta och säger att jag visste om två känslor när jag gifte mig, den ena var att jag var glad och den andra att

jag inte var glad. Jag har en misstanke om att tjejerna i högstadiets hälsokurs går en kurs där de får lära sig marinblått och andra färgnyanser. Jag kan bara grundfärgerna. Det är samma sak med känslor för mig. Det tog tid för mig att märka att jag mår dåligt, men ändå kunde jag inte lägga fingret på vad det är som gör att jag mår dåligt. Det kan ta dagar innan jag får ord på det: Nu känner jag mig sårad för det där som du sa då. Jag tror jag var mer filbunke förut. Jag är mycket lyckligare nu än jag någonsin var. Och i dåliga stunder är jag mycket mer bedrövad och ledsen. Också de känslorna är starkare både med Johanna och barnen.

Vilka saker har ni fått jobba mest med under de här åren?

TOFFI: En bild som jag hörde om innan vi gifte oss var att äktenskapet är som att sätta två stenar ihop och gnugga dem mot varann. Det är skrovligt och det blir friktion och hett, man slipar varann, och det går inte på två minuter utan håller på länge. Det finns saker i oss båda som vi har fått jobba med och som kommit

NÄR JOHANNA och Christoffer Perret gifte sig visste de inte vad de gav sig in på, för det vet man inte. Femton år senare vet de att det inte är lätt men att det går att komma ut ur kriser och hopplöshet.

fram. Det blir lätt en ond cirkel, våra svagheter och sår triggas varann. Det accentueras när man inte har mycket tid för varann. Vi fick tre barn på rätt så kort tid. Det kombinerades med en firmakris som höll på att bli en konkurs.

JOHANNA: Och när krisen var över fick jag en depression.

TOFFI: Mycket av våra problem har handlat om att vi båda gick in i relationen med en tanke om att den andra kommer att möta alla mina behov och lösa alla mina problem. Om jag mår dåligt är det för att den andra inte gjort si eller så. Ibland är det så men ofta handlar det också om att det är nånting som inte är riktigt bra inom mig. Det blir en destruktiv cykel, det finns inget hopp. Men det kan också bli en positiv cykel. **JOHANNA:** Om vi återkommer till de där slipstenarna så tänker jag på att vatten används som en symbol för den helige Ande. Vatten dämpar friktionen. Jag känner att Gud har varit det där vattenet. När det låst sig i parrelationen och jag till exempel inte haft lust att hänga ut min man för mina vänner har jag kunnat gå till Gud och få kraft. Vi är in-

te ensam i det här. Jag brukar säga att innan jag fick barn trodde jag att jag var en trevlig människa. Med barn blir amplituderna så mycket högre och lägre och ibland gör man och säger saker som får en att känna: Va, är det här jag?

Jag märkte att i något skede började det vara svårt för mig att förlåta. Att nu har du gjort samma sak så många gånger och du verkar inte förändras. När jag insåg det förstod jag att det här måste jag ta tag i. Varje gång jag väljer att inte förlåta är det som att ge en giftinjektion åt förhållandet. Som en sten i skon: först känns den bara lite jobbig med om den är där i många år kan den orsaka ganska stor skada.

Ni gick på äktenskapskurs i sommar. Vad hände där?

TOFFI: En grej som rensade riktigt ordentligt i vårt förhållande var en bit av kursen där de talade om försoning som mer än förlåtelse. Syftet är att relationen ska återupprättas och det ska vara som att det onda aldrig hänt. Att vi säger förlåt är något vi tillämpat länge. Men ibland blir det ett automatiskt förlåt, ett barns förlåt. Man säger förlåt och tycker

”Varje gång jag väljer att inte förlåta är det som att ge en giftinjektion åt förhållandet.”

Johanna Perret

att man gjort sitt. Och den andra kanske frågar sig om man verkligen är ledsen eller tänker göra om det man gjorde fel. De lärde oss fem steg för att tala ut om vad vi faktiskt har gjort. Om jag gjort något illa mot Johanna, då säger jag: Johanna, jag har gjort det här mot dig. Inga undanflykter, inga bortförklaringar. Sedan säger jag att jag tror att det fick dig att känna så här, det påverkade dig så här. Den tredje saken är att säga att nu när jag inser vad jag gjort känner jag så här. Det är på det stället den äkta ångern kommer in. Att även om jag anser att jag handlat rätt kan den andra ha farit ganska illa av det. Det fjärde är att säga att det här tänker jag göra för att förhindra att den händer på nytt. Och som femte: Kan du förlåta mig?

JOHANNA: Vi har deltagit i och själva dragit äktenskapskurser på kristen grund och de har varit jättebra. Men under den här kursen var det som om Gud skulle ha lyft upp alla de där grejerna som man med psykologiska metoder kunde gå igenom i många år, plockat upp dem och sagt att det är det här och det här ni ska ta itu med. Det var som om

han lyft bort stenar ur ryggsäcken. På kursen fanns två par som sa att de är emot skilsmässa men de klarar inte av sina liv längre. De for därifrån och konstaterade att skilsmässa inte behövs. Vi har haft kontakt med dem efteråt. Inte är det perfekt, men de har fått hopp och verktyg att jobba med.

Många par känner att de förändras under åren och växer ifrån varann. Har det hänt er?

TOFFI: Under femton år har jag i vårt äktenskap och hos vänner sett smärtan, hopplösheten, det här att det gör för ont. Det känns inte rätt att gå åt skilda håll men vi kan inte bara fortsätta så här. Jag förstår precis de känslorna och jag upplever till och med att jag varit där. Det har funnits tider då jag tänkt att jag måste packa en kappsäck och gå. En sådan förtvivlan. Men när jag tänker på hur det känns nu ... det är som om vi fattat ett beslut att hålla varann i händerna trots att vi slits och kanske växer åt olika håll. Och det har tvingat oss att växa ihop igen. Jag tror att vi är lyckligare på grund av det.

Vi människor verkar ha en med-

född förmåga att uppleva smärta väldigt starkt, men när smärtan är förbi nästan glömma hur ont det gjorde. Vi kan inte föreställa oss smärta i förväg och vi kan inte riktigt komma ihåg smärta efteråt. Det är ett banalt exempel, men: Nästan alla jag känner som varit i armén berättar en massa roliga historier. Då vi var där tänkte vi att här kommer vi att dö, livet är ett elände. Efteråt minns vi bara att det var lite jobbigt. Om vårt förhållande: Jo, det har funnits skitjobbiga stunder. Men lyckan jag känner nu går inte att jämföra med den smärtan. Det känns att jag aldrig varit så lycklig.

JOHANNA: Jag tror att hoppet är nyckeln. Att lita på att det finns hopp. Under min depressionstid kunde jag inte läsa Bibeln för jag vände allt så att det blev negativt. Men en vers jag läste var Jeremia 29:11: ”Jag vet väl vilka tankar jag har för er, nämligen fridens och inte ofärdens, för att ge er en framtid och ett hopp.” Det är en vers som etsats sig in i mig. Jag litar på att Gud är god, jag ger inte upp. Jag kommer att komma igenom och jag ser ju nu efteråt att jag kom igenom.

BÖNHÖRELSE. Vi hör om dem som ber till Gud och blir fria efter 20 år av alkoholism. Men som C.S. Lewis skriver: ”varje krig, all hungersnöd, nästan varje dödsbädd är en påminnelse om en bön som inte blivit besvarad”. Är det ingen ordning på bönhörelsen?

Gud hör bön — än sen då?

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

ILLUSTRATION: MALIN AHO

Patrik Hagman jobbar som timlärare och forskare vid Åbo akademis teologiska fakultet. Som teolog har han medvetet valt bort alla försök att formulera en bestämd uppfattning om vad bön är eller hur den fungerar. Men ett säkert uttalande kan han ge;

– Den som säger att den vet hur bön fungerar, den personen är ute och cyklar.

Det betyder inte att han på något sätt tar avstånd från bön, tvärtom.

– Vill man leva ett kristet liv så hör bönen till. Det är en helt grundläggande sak.

Hagman har själv gått igenom alla föräldrars skräckscenarium, att ens lilla barn får diagnosen livshotande sjukdom.

– När jag fick beskedet kramade jag först om min fru. Sen ringde jag till en kvinna som jag vet kan be.

– Det betyder självfallet inte att jag tänkte att situationen därmed var löst, bara att det kändes nödvändigt, tillägger han.

Han påpekar att man naturligtvis skulle ha kunnat göra iakttagelser av honom vid sonens sjukbädd och till exempel komma till att ”det hjälper honom att hantera den maktlöshet han kände”. Men det förklarar inte böns natur.

Hagman påminner om att det finns professionella bedjare. Folk som går i kloster för att ha bön som sin livsuppgift.

– Men de är de första att säga att det inte går att slå fast något om hur bön fungerar på något mekaniskt sätt.

Lika självklart som att de inte kan mäta böns resultat i någon form. Att försöka förklara bön och bönhörelser är som att dissekera orsakerna till att man älskar sin fru.

– Det förvränger det hela till något absurt.

Bönen är grunden

För Hagman är bön trots detta något alldeles nödvändigt.

– Tar man bort bönen ur den kristna tron blir ingenting kvar. Bönen, både den enskilda och den gemensamma är grunden till allt. Allt annat är försök att förstå vad vi gör när vi ber och tillber.

Han påminner om att de klassiska

”Den som säger att den vet hur bön fungerar, den personen är ute och cyklar.”
Patrik Hagman

kyrkofädernas skrifter ofta är skrivna i formen av böner till Gud. Många kristna människor avslutar sin dag med en bön ”tack för den här dagen”. Redan en så enkel bön kräver ganska mycket teologi för att vara begriplig.

– Rent konkret kan man fundera, ska jag be till Gud eller till Jesus.

Då tvingas man skissa fram en aldrig så enkel världsbild om förhållandet mellan Fadern och Sonen som det heter.

– Då bedriver vi teologi. Hela den teologiska traditionen växer fram ur bönen.

Att vara kristen är inte annorlunda än att leva livet som människa. Ska man kunna leva livet formar man sig en världsbild. Det kristna formen har avvikande detaljer, en kristen människa ber mer eller mindre.

– Men ställer man frågan att vad det ger mig om jag ber är det absurt. Det är som att fråga vad har jag för nytta av att lyssna på musik ...

Det finns vittnesbörd om stora bönhörelser och dem ifrågasätter han inte, han kan själv ge sådana. Det han vill säga är att det egentligen inte finns normer för bön.

– Då skulle vi igen få en mekanistisk syn på bönen och det är inte kristet.

Att försöka slå fast hur bön fungerar och vad bön är innebär ett försök att sätta sig över Gud. Att sätta sig på Guds plats och säga att jag vet hur Han håller igång världen.

– Det är definitionen på synd i kristen tradition.

Bönen ett mysterium

Författaren **Monika Fagerholm** har i sitt eget liv upplevt en omvälvande bönhörelse. Ett mycket konkret bönesvar när hon efter 20 års alkoholism sa till Gud, ta bort det här. Det var en total kapitulation.

– Sen var det borta. Gud ska veta att jag hade försökt. Det har inte med viljan att göra.

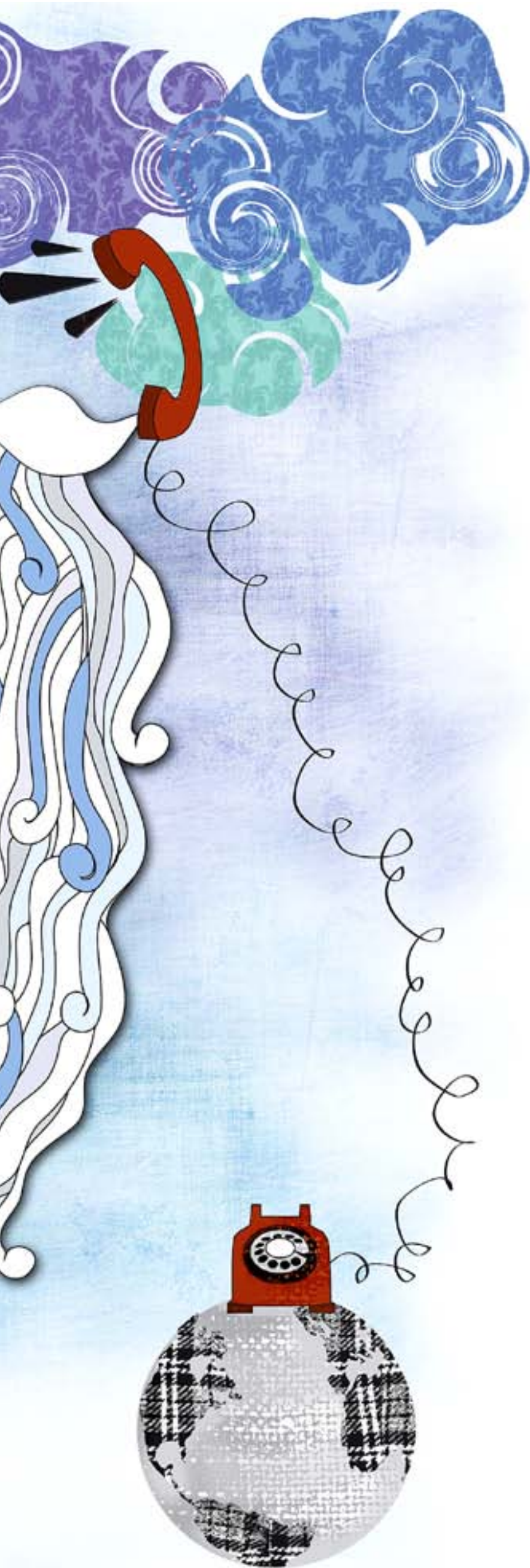
Men hennes svar på vad bön är låter som ett eko av teologen Hagman. Vi förutsätter att saker och ting ska vara logiska men det är inte så med bön. Ju mer vi funderar på och reflekterar över vad det är som händer när man ber så kommer vi fel.

– Man får svar och man får inte svar. Bön är ett mysterium, säger hon.

Själv har hon kommit till tro genom att be.

– Faktiskt ber jag hela tiden egentligen, funderar hon. Bönen är något på-

BÖN BRUKAR kallas hjärtats samtal med Gud. Den sortens kommunikation är mer än svår att analysera.

gående. Att försöka se orsak och verkan – det går inte.

Men helt i det blinda behöver man inte förbli, menar Fagerholm. Ett bönesvar kan vara något man inte ser för rån efter en lång tid.

– Att man får en ny inriktning i sitt liv. Det är ingenting man ser med en gång.

Tror man att livet ska vara utan motgångar, då blir det nog inga svar alls.

– Det som alltid fungerar är hängivenhet, att ta till sig bönen, säger hon.

Gubben på molnet

Fortfarande är det vanligt att konfirmander har bilden av Gud som ”gubben på molnet”. Att be till Gud är det samma som att be att han ska fixa till saker, säger församlingspastor **Mia Bäck** i Åbo.

Hon sätter en hel del skriftskolenergi på att få bort bilden av Gud som en lyckoautomat. Ibland talar hon om filmen ”Bruce den Allsmäktige” från år 2003 som gått på våra biografier och som de flesta sett. I filmen tar en ung man över Guds plats men gör det enkelt för sig genom att svara ”ja” på alla inkommande böner. Det utlöser naturkatastrofer och annat elände och när alla vinner på lotto blir vinsterna därefter.

– De förstår att Gud bara inte kan svara ja på alla frågor, säger Mia Bäck.

Också i helt vanlig undervisning kan konfirmanderna få en aha-upplevelse när bön behandlas som mer än att bara begära.

– När jag säger att det är ett sätt att umgås med Gud brukar det gå hem,

Trafikljuset är en användbar metafor för bönesvar: Gud svarar ”nej” eller ”vänta” eller ”ok”.

– Ibland ritar jag trafikljuset, ibland berättar jag om personliga bönesvar.

De flesta konfirmander har erfarenheter av typen ”Gud hörde inte min bön” och frågar sig hur Han kan låta allt lidande fortgå i världen alla böner till trots.

– Det är viktigt att vara ärlig och erkänna att man själv inte förstår varför Gud inte svarar. Det finns frågor i livet som man inte får vare sig svar eller förklaring på.

Fokus i skriftskolan går ändå ut på att lära ut bönens praxis.

– Vid lägerandakterna använder vi ett radband som hjälp att koncentrera sig. Somliga pärlor påminner om att be för det som känns jobbigt, andra att tacka för allt det goda man fått.

”Det finns frågor i livet som man inte får vare sig svar eller förklaring på.”

Mia Bäck

Livets språk

– Vi lever i en söndrad värld som verkar vara helt i ondskans hand. Det är realiteten som vi måste acceptera, säger **Boris Salo**.

I den kristna världsförklaringen är det Kristus som kommer med det goda genom sitt rike. Världen blir då en kampsituation mellan ont och gott.

I den här kampen är bönen ett element och svaren på bönen är beroende av kampen. För Salo innebär det bland annat att vi inte behöver söka en mening i allt. Däremot får man lägga allt i Guds hand.

Salo har skrivit en bok om bön som han kallar *Livets språk*. Han är särskilt fascinerad av bönen Fader vår. Den ger oss rätt prioritering, Guds rike först, få det du behöver, bli förlåten, bli beskyddad, i den ordningen. Därför kan ett bönesvar vara att vi behöver justera en hel del prioriteringar inombords.

Den kristna traditionen känner till många hinder för bönesvar. Redan Petrus brev säger att ”ni ska uppträda rätt mot era kvinnor för att inte era böner ska förhindras”.

En oförsonlig inställning till en medmänniska skvallar om att ”vårt sinne är inte vänt mot Gud”. Salo berättar historien om mannen som ville ta emot bönesvaren med ena handen medan den andra var knuten bakom ryggen i bitterhet mot en kamrat:

– Ta emot med en hand och slå med en annan, livet fungerar inte så.

Be för den sjuka är kyrkans mandat. Andra instanser har andra mandat. Man bevisar inte sin tro genom att inte gå till läkare.

– Gå till hälsocentralen och ringa till sina vänner och be dem be för saken är god kristen sed, säger Salo.

Det som kan vara svårt att förstå är var den kosmiska kampen egentligen pågår. Enligt luthersk tradition förs den på tre fronter, mot ”vårt eget kött”, mot ”världen” och mot den onde.

– Luther kunde därför säga att varje bön är en bön mot djävulen, ett rop på att Guds goda rike ska komma.

Som Lewis säger, folk dör i alla fall.

– Den Gud jag tror på har sår på sina händer, han delar smärtan och sorgen, säger Salo. Gud är närvaro, och den är vi kallade att ge vidare.

Livet här blir aldrig fullkomligt, det finns och kommer alltid att finnas en spänning. Guds rike är här men inte ännu.

PRESENTATION

Fred, eller?

Den israelisk-palestinska konflikten är ständarsre-pertoar i dagstidningarnas nyhetsspalter. De flesta har för länge sedan tappat helhetsbilden av vem det var som startade vilket krig, ockuperade vilket område eller sprängde något i luften – och hur många som dog.

Den Finlandsbördiga journalisten **Semy Kahan**, sedan 1960 bosatt i Jerusalem, har gjort ett försök att reda ut orsak, verkan och möjliga lösningar i boken *Röster för fred* (Schildts & Söderströms).

Klokt nog inleds boken med att belysa konflikten ur de särskilt drabbades synpunkt. Här intervjuas israeler och palestinier som mist en anhörig i konflikten men ändå – eller kanske just därför – jobbar för fred. Här finns också ett kort men mycket intressant kapitel om självmordsbombare som misslyckats med sitt uppdrag och efteråt fått berättat vad som ledde till att de klädde sig i dynamitväst i hopp om en snabb resa till himmelriket. Det blir en sorglig lektion i hur personligt utanförskap och en dröm om ett bättre liv får näring av religiös och politisk propaganda.

Röster för fred är inte en snabb- eller lättläst bok. Den är en bok för den som verkligen vill veta och förstå. Den är också en hoppfull berättelse. Det är en trösterik rad av religiösa fredskämpar från alla läger som paraderar förbi i Kahans omsorgsfulla redogörelse.

På slutet presenterar har fyra modeller för att lösa konflikten. Själv förespråkar Kahan tvåstatsmodellen, med en judisk och en palestinsk stat. Den som läst boken inser att ekvationen kanske aldrig kan lösas men måste beundra att det finns så många som försöker.

■ SOFIA TORVALDS

”Vi e all eismend å ska dö”

TEATER. Liksom den rollfigur han spelar i pjäsen *Orgelbyggaren* som nu går på Wasa Teater fick pensionerade snickaren Boris Bränn sitt livs kanske största roll efter att han fyllt sjuttio. Teatern har han brunnit för hela livet, men på proffsscen har han bara stått en gång tidigare.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Det är en intensiv tidsperiod **Boris Bränn** har bakom sig. Repetitionerna inför premiären av *Orgelbyggaren* inleddes i september och i lördags hade pjäsen premiär.

– Det har förstås varit helt annat än att repetera med amatörteater. Vi har haft två pass om dagen i två månaders tid, förklarar Nykarlebybon som bott i teaterns etta i Vasa under hösten.

– Nu har vi kommit till föreställningarna, och det är ju därför vi gör det hela, säger Boris Bränn.

Han har hållit på med teater hela livet. Under sitt andra skolår lärde han sig dikten Peppeli av **Zacharias Topelius** och ”läste den på varenda fest som ordnades i stan”. 1971 grundades föreningen Juthbacka teater, där han suttit med i styrelsen sedan starten och där han regelbundet varit aktiv skådespelare.

– Min fru brukar skämtsamt säga att först kommer teatern, sedan hunden, så båten och till sist hon. Det stämmer ju inte riktigt, men visst betyder teatern enormt mycket för mig.

Taxichaufför Berg

För ett och ett halvt år sedan tog skådespelaren och regissören **Johan Fagerudd** kontakt med Boris Bränn då det blev klart att Wasa Teater skulle sätta upp **Robert Åsbackas** *Orgelbyggaren*. Handlingen utspelar sig i Nykarleby och teatern sökte en äldre man som på klingande dialekt kunde porträttera den pensionerade taxichauffören Berg.

– För ett antal år sedan spelade jag samma taxichaufför då Juthbacka te-

ater satte upp *Döbelns gränd* av samma författare. Flera av rollfigurerna i *Döbelns gränd* återkommer i *Orgelbyggaren*.

Taxichauffören Berg är en av de stora rollerna i *Orgelbyggaren*. På scenen liksom i boken vet han allt och blandar sig i allt där han sitter på rollatorn utanför elaffären och följer med det som händer i småstaden.

– Det är en mycket tacksam roll. Berg är helt otrolig, han är pangsäker men en egentligen ganska ensam ogift gammal man.

På frågan om Boris Bränn kan identifiera sig med taxichauffören Berg svarar han nej.

– Jag är inte lika nyfiken och har inte så mycket åsikter om allt och alla. Visst har jag några förebilder för Berg i huvudet, men det kan väl förbli osagt vem det handlar om, säger småstadsbon Bränn finurligt.

Kroppens förfall

Orgelbyggaren är en berättelse om den snart 80-åriga Thomasson som faller och skadar sig. Medan hans kropp bryts ner upphör samtidigt hans sociala isolering.

– Pjäsen handlar mycket om ensamhet. När Berg håller på och lär sig replikerna till den pjäs han ska spela huvudrollen i utbrister han: ”Ord, ord, ord. Mytchi ska man koma ihåg. Man sko ju kona sej e myki enkleri. Att vi all e eismend o ska dö.”

– Man kan inte gå omkring och vara skräm av ålderdomen. Men det är ju ett faktum, även om man förträng-

BORIS BRÄNN spelar den gamla farbrorn Berg i teaterpjäsen *Orgelbyggaren* på Wasa Teater.

er det på sätt och vis, att slutet kommer närmare och närmare. I mitt jobb som snickare har jag ibland tagit fram metermättet och mätt upp olika åldrar och illustrerat för människor: ”Så här mycket har du kvar”. Folk har nog nickat till, men det är ju så det är. Livet tar slut.

Boris Bränn har också behandlat temat ensamhet och ålderdom i bland annat en radiopjäsa han gjorde 1992.

– En av replikerna har etsat sig fast hos mig. När målarmästaren kommer ut från toaletten säger han till sin lärning: ”Veit do va pojk? Ja pissa blod. Ja e rädd fö ti dö eismend.”

– Jag vet inte vad det är som gör att ordet ensam låter så mycket farliga-re på dialekt.

Replikerna svårare

Boris Bränn gläder sig över att han, liksom rollkaraktären Berg, fått chansen

Sju berättelser om sorg

BOK

Surun satuttamat – Ker-tomuksia läheisen kuole-masta

Författare: Liisa Seppänen

Förlag: Kirjapaja

Pastor **Liisa Seppänen** har sammanställt en bok med

berättelser av sju personer som varit med om att någon som stått dem nära dött. Här finns system som förlorade en bror, pappan som förlorade en bebis, flickan som förlorade sin mamma, kvinnan som förlorade sin man och några till. Här finns berättelser om vänskap, om avstånd, om saknad och bitterhet.

Surun satuttamat (unge-

fär ”skadade av sorg”) är en bok som bärs upp av berättelserna. Och vilka berättelser! Jag vet inte hur Seppänen samlat sitt material, men hon har gjort ett gott jobb.

De människor som intervjuas (enbart under förnamn) är välformulerade, analytiska och känslomässigt engagerade i det de har att säga. De verkar ha arbetat sin upplevelse och klarar av att beskriva den på ett sådant sätt att deras

tolkning av vad som hänt och vad det lett till också öppnar sig för läsaren.

Visst finns här alla de slitna religiösa klyschorna om vägen till himlen, men de känns inte slitna. De känns som en del av en persons innerliga berättelse. Jag tror att den här boken har mycket att ge vem som helst som grubblar över döden.

Seppänen inleder varje berättelse med en kort introduktion och avslutar

med en reflektion över vilka tankar och associationer berättelsen väckt hos henne själv. Reflektionen känns onödig och påklistrad – vad behöver vi den för?

Berättelserna bär sig själva. Jag bläddrar girigt vidare i storyn om hur ett 53-årigt äktenskap slutar med att den ena parten dör. Det finns inget nytt eller intressant i det som sker, men jag läser berättelsen som en kort roman om kärlek.

■ SOFIA TORVALDS

Den svåra vägen tillbaka

MUSIKAL

Från dröm till verklighet

Musik och manus: Tomas Enroth

Text: Thomas Enroth och Lasse Berghagen

Regi: Bill Ravall och Thomas Enroth

Produktion: Per-Erik Krooks och Tomas Enroth

I rollerna: Frida: An-nika Strömberg, Hans: Bill Ravall, Sally: Fanny Stenberg, Anna: Lina Forsblom, Håkan: Christian Vesterkvist, Fredrik: Mats Widjeskoog

En i raden av österbottniska återvändare är Frida, huvudpersonen i musikalen *Från dröm till verklighet*. Efter tio år i Stockholm kommer hon hem till den lilla byn på landsbygden och möter sin alkoholiserade far, den förfallna hemgården och alla de minnen hon lyckats lägga lock på.

Berättelsen är gjord i musikalform, som ett resultat av **Thomas Enroths** mångåriga dröm. Man kan läsa mellan raderna att musikalen är Enroths egna berättelse – en slags uppgörelse med den trångsynthet och bitterhet som håller drömförverkligare i små österbottniska byar (och på alla andra ställen för den delen) tillbaka.

Som projekt är musikalen *Från dröm till verklighet* en storskalig satsning. Den genomförs som en turnerande föreställning i hela Svenskfinland under hösten 2012 och våren 2013. De enkla kulisserna, den inspelade musiken och den lilla ensemblen på sex personer möjliggör ett sådant arrangemang. Att musikalen dessutom är producerad och genomförs helt utan fondpengar är imponerande då så många finlandssvenska projekt aldrig blir av på grund av uteblivet fondressel.

Och visst är det så att genomförandet på många fronter andas amatörmässighet. Den finlandssvenska publiken är helt enkelt bortskämd med påkostade produktioner där ljud och ljus samverkar med innehåll till nästintill perfektion. En eloge ska Enroth med team ändå ha för att uttryckligen "vilja väcka liv i landsbygden och fylla UF-lokalerna som står tomma".

Vad gäller de yttre omständigheterna kan jag gott leva med det som vi i mina hemknutar brukar kalla "heimlaga". Att berättelsen inte håller blir däremot den största stötestenen. Känsloerna är för stora, utan att vara trovärdiga, och upplösningen är för enkel och rosenröd. Inte heller förstår jag mig på det överraskande och smått bisarra andliga klimaxet i slutet med textrader som "Endast kärleken är helig, den är människans bästa vän" i kombination med "Helig är din nåd" och "Hosianna".

Musiken, i genren svensktoppschlager, lyfter lyckligtvis ändå tidvis föreställningen. Det som för mig trots allt förblir ett mysterium är att kvällens stora stjärna, **Fanny Stenberg**, med sin klara röst och utstrålning, lyfts fram med bara femton minuter kvar till slutet. Att hon fram till dess suttit bakom scenen och rullat tummarna i två timmar är inte bara synd och skam, utan nästintill skandal. Ett sista plus går till **Christi-an Vesterqvist** i rollen som den tatuerade godhjärtade prästen. När hans mörka bas håller får han hela Kronoby Samlingshus att skälva.

CHRISTA MICKELSSON

MUSIKALEN FRÅN dröm till verklighet beskriver en pappas och dotters väg tillbaka till varandra.

att spela en stor roll på proffsteater trots att han inte är någon ungdom längre.

– Lusten har inte försvunnit någonsans. Det enda som är jobbigt är att jag måste jobba med texten mycket mera nu än när jag var yngre. Förr lärde jag mig replikerna nästan utantill under repetitionerna, men nu är det annat.

– Hörselapparaten försökte jag klara mig utan eftersom den gör att jag hör min egen röst så starkt. Det är som att spela utomhusteater i motvind, skämtar Bränn och konstaterar att han ändå

behövde apparaten och att den ju också passar karaktären Berg riktigt bra.

Den intensitet som finns hos rollkaraktären Berg har Boris Bränn fått jobba med.

– Johan Fagerudd ville ha ett högt tempo på honom. När Berg väl kommer in i ett samtal med någon vill han inte släppa dem ifrån sig.

Berg är en cyniker och humorist som lockar fram skratt hos publiken i en annars rätt allvarsam pjäs.

– Han säger att man inte kan förbättra

världen med konst, utan att det är politik som gäller. Men några bra politiker tycker han inte att det funnits sedan Kekkonen.

Själv tvekar Boris Bränn på att världen kan förbättras med konst, men säger att konsten nog kan göra livet lättare.

– Det är med viss tillfredsställelse jag kan tänka tillbaka på alla de år som jag via teatern kunna glädja en stor del av publiken. Det är en fantastisk känsla, att stå på scenen, veta att en replik närmar sig och ha känslan att nu ska jag igenom. Det gäller vare sig repliken kommer att dra ner skrattsalvor eller röra publiken till tårar på grund av allvaret.

– Publikens reaktioner är halva betalningen. Eller egentligen hela, för inte får man ju någon lön som amatörskådespelare. Men de upplevelser jag fått via teatern kan man varken köpa på Prisma eller Citymarket.

"Jag vet inte vad det är som gör att ordet ensam låter så mycket farligare på dialekt."

Pianist åtalad för hädelse

HÄDELSE. Den turkiska pianisten **Fazil Say** står åtalad för hädelse. I en rättegång som inleddes i Istanbul förra veckan anklagas Say för att ha spritt Twitter-uppdateringar som "förolämpat islam" och spritt religiöst hat. Twitter-meddelandena skrevs i april. Ett av meddelandena var en vits som handlade om en kort bönestund, skriver The Guardian.

Om Say fälls riskerar han ett fängelsestraff på upp till 18 månader. Själv säger Say att han är ateist men avvisar alla anklagelser om hädelse. Rättegången ska återupptas i februari.

Den 42-åriga Fazil Say har uppträtt som solist tillsammans med världens ledande symfoniorkestrar bland annat i Berlin, New York, Tokyo och Israel.

Letterna fick ny bibelöversättning

BIBELN. Efter 17 års arbete har invånarna i Lettland fått en översättning av Bibeln på modern lettiska. Arbetet har bekostats av Svenska bibelsällskapet och svenska kungen skickade en hälsning när Bibeln lanserades, rapporterar Dagen.

Den nya översättningen trycktes bara i 3 000 exemplar men redan nu har det visat sig att efterfrågan

är stor och att man måste trycka en ny upplaga. Lanseringen väckte stor uppståndelse i Lettland då skådisar och andra kändisar läste upp stycken ur den nya översättningen.

Den senaste lettiska bibelöversättningen kom år 1965 under en tid då det var förbjudet att översätta Bibeln inom Lettlands gränser.

Vårdshuset följer den hållbara utvecklingens principer. Vi är nu godkända som medlem i ECEAT Suomi ry

Majatalo Box Bed & Breakfast Vårdshus
Spjutsundsvägen 103, 01190 Box - Sibbo
www.boxvardshus.fi
tel 050 59 24 255 / Gustav Söderström
(slow food östra nyland's ledare)

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår fjortonde tävlande är **Mikaela Wulff**. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE MIKAELA WULFF

Namn: Mikaela Wulff.
Ålder: 22.
Yrke eller titel: Seglare och student.
Hemort: Helsingfors.
Favoritidrottsgren eller/och -lag: HIFK.
Favoritmat och -dryck: Thaimat och svart te.
Lyssnar helst på: Bra musik! Lyssnar ofta på Spin FM och Bassoradio.
Rekommendera en bok! Läser som bäst Sofi Oksanens Puhdistus och den verkar bra.
Tråkigaste hemgöret: Tvätta fönster.
Min åsikt om frågesporter: När man läser

lördagens Husis så är det uppiggande att avsluta med en frågesport. Det är roligt att se vad människor vet och jämföra med sig själv.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 12/25.

Kombinera följande:

KÄNDA JAPANSKA TERMER & BETYDELSER

Onsen	1) Vårdshus
Origami	2) Het källa
Manga	3) Fiskart
Ryokan	4) Tecknad serie
Fugu	5) Pappersvikning

Resultat: 3/5

VALUTOR PÅ R & LÄNDER

Ringgit	1) Malaysia
Rand	2) Saudiarabien
Real	3) Sydafrika
Rupee	4) Brasilien
Rial	5) Indien

Resultat: 1/5

FAZERS CHOKLADPRODUKTER & GRUNDANDE

Kismet	1) 1896
Da Capo	2) 1916
Fazers blå	3) 1922
Mignonägg	4) 1962
Geisha	5) 1974

Resultat: 5/5

SUPERHJÄLTAR & FIKTIVA PLATSER

Judge Dredd	1) Bengali
Batman	2) Metropolis
Fantomen	3) Eternia
Stålmannen	4) Mega City 1
He-Man	5) Gotham City

Resultat: 2/5

VÄTSKOR & PH-VÄRDE

Kaffe	1) 2,9
Mjöl	2) 5,0
Ammoniak	3) 6,5
Ättika	4) 8,2
Helsingfors dricksvatten	5) 11,5

Resultat: 1/5

SVAREN:
Kända japanska termer & betydelser: a-2, b-5, c-4, d-1, e-3
Valutor på R & länder: a-1, b-3, c-4, d-5, e-2
Fazers chokladprodukter & grundande: a-5, b-2, c-3, d-1, e-4
Superhjältar & fiktiva platser: a-4, b-5, c-1, d-2, e-3
Vätskor & pH-värde: a-2, b-3, c-5, d-1, e-4

VÄLJ TRYGGHET

Vi vill

- Säkerställa närservice och hälsovård för alla
- Skapa välfärd genom att uppmuntra till medmänsklighet
- Ge mer stöd, trygghet och service till familjerna
- Ha en trygg skola
- Ha en låg tröskel till mental- och rusvården
- Ha en tryggare ålderdom i hemmen och på anstalter
- Främja företagsamhet och sysselsättning i kommunerna
- Öka samarbetet med församlingar och föreningar
- Betona en trygg och ren miljö

Rösta för trygghet i din kommun

SE KANDIDATERNA HÄR www.kd.fi

Kristdemokraterna
VÄRDEFULL POLITIK FÖR DIG.

UR EVANGELIET

”På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er fader i himlen.”

Läs mera i Matt. 5:13-16.

OM HELGEN

Martin Luther och teserna

Reformationsdagen firas till minne av de 95 teser som Martin Luther spikade upp på kyrkdörren i Wittenberg den 31 december 1517. Genom att spika upp teserna försökte han uppmana kyrkan att förnya sig, och teserna anses vara början på reformationen.

Reformationsdagen påminner oss om att Gud inte glömmet sitt folk utan ger kyrkan tider av förnyelse genom att sända människor som kallar oss tillbaka till grunden för vår kristna tro.

RUNT KNUTEN

”Ta din kratta och kom!”

Gravgårdarnas krattningstälko i Lapträsk. Start måndag 29.10 kl. 9.

KYRKANS CENTRAL FÖR DET SVENSKA ARBETET[†]

Helighet och hatprat på bokmässan

Lördag 27.10 kl. 13.30 på Tottiscenen
Samtal om *Det Heliga i skolan* med lärare Maria Lasén-Back och ungdomsarbetsledare Daniela Hildén. Samtalet leds av Lucas Snellman.

Söndag 28.10 kl. 14.00 på Södergranscenen
Hatprat eller kommentar? Samtal med biskop Tapio Luoma och riksdagsledamot Tuija Brax. Samtalet leds av Lucas Snellman.

Välkomna!

Kom och hälsa på - vi finns i monter 7h30

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
(09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Tom Kytöpuron 041 447 5725, tom.kytopuro@kyrkpressen.fi
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN JOHAN KANCKOS

ILLUSTRATION: RABBE TIINEN

Ni är världens ljus

HMM ... Hur tänkte du, Jesus, nu riktigt när du sa så där? ”Ni är världens ljus.” Det låter kryptiskt och lite mystiskt. Vi förstår orden. Men de väcker också vår nyfikenhet. Vad är det du vill av dina lärjungar? Vad är det du vill av oss?

Vi förstår en del av vad Jesus är ute efter men någon klar och tydlig befallning är det ju inte. Vi ska synas som ljus i mörker, vi ska kunna vara föredömen för andra.

När vi döptes tände prästen ett dopljus och citerade vad Jesus sade (vid ett annat tillfälle): ”Jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.”

Nu har stafettpinnen liksom gått vidare. Jesus bar stafettpinnen och var världens ljus, nu tar vi över och blir i vår tur kallade ”värdens ljus”. Även om vi ännu inte förstått exakt vad Jesus menade med orden är det lite klartare att vi ska följa honom och likna honom.

DET ÄR MYCKET som ännu är öppet. Vi får härma eller efterlikna Jesus i allt det goda som han gjorde, och eftersträva de goda egenskaper han hade. Trots det handlar det inte om att Gud vill ha robotar som gör vad andra har sagt åt dem att göra. Gud vill istället ha medarbetare. Kallelsen är därför öppen och tillåtande. Den ger dig frihet i hur du lever ut och förverkligar din kristna tro i ditt liv.

Jesus sätt att uttrycka sig här innebär en öppenhet för nya tolkningar, eftersom han inte läste alla kristnas be-teenden vid någon specifik befallning. Du och jag blir heller aldrig färdiga med dessa korta ord ”ni är världens ljus”. Det fanns ingen lista på saker att göra som vi stryker över, en efter en, när vi blev färdiga. Jesus bjuder istället in dig och mig i en kreativ och öppen dialog. Genom Nya testamentets texter får vi reda på mer om hurdan Jesus var. Där möter vi honom och ställs inför hans sätt att vara och leva ut sin tro. Vardag likaväl som fest, fest som vardag.

DEN DÖPTE BÖRJAR sitt kristna liv, han eller hon växer och mognar inte bara fysiskt utan också andligt. I våra kristna liv mognar vi och kan efter skriftskola och konfirmation själva stå som faddrar för någon annan. Vår uppgift är nu att ta på oss rollen som de som ber för andra och lever som kristna föredömen speciellt för nydöpta men också alla andra kristna. Ja, enligt Jesus, rentav leva som föredömen för alla människor.

Hur vill du leva ditt liv som kristen? På vilket sätt vill du vara ett föredöme för andra?

Johan Kanckos är församlingspastor i Esbo svenska församling.

#bönetwitter

”Tack Jesus för att du är med mig varje dag. Hjälp mig att liksom du vara ett gott föredöme för andra i tro, hopp och kärlek. Amen.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 17:5-8

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 10:12-18

EVANGELIUM
Matt. 5:13-16

Reformationsdagen. Temat är ”Trons grund”.

PSALMFÖRSLAG

169, 167, 157, 406, 427 (N), 182:5.

Psalmer är valda av Tor Lindgård.

VECKANS PERSON

MARTIN LUTHER var en tysk präst, munk och teolog som levde mellan åren 1483 och 1546. Mest känd är han för att ha inlett den process som småningom ledde till att den protestantiska kyrkan uppstod och skiljde sig från den katolska kyrkan.

Martin Luther lärde ut att frälsningen inte är ett resultat av goda gärningar utan en gåva från Gud. Han översatte också Bibeln från latin till folkspråket tyska, vilket också inspirerade till bibelöversättningar på andra språk.

Källa: Wikipedia

KALENDERN 26.10-1.11

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 28.10 kl. 10: Högmässa i Kulobykyrka, Wilén, Helenelund
Kl. 12: Familjemässa i domkyrkan, Puska, Eisentraut-Söderström, Helenelund, Tollander, Diskanten och Lapträsk barnkör.
Kl. 14: Andakt i Wittenbergsgatans pensionärsbostäder, Wilén
Ti 30.10 kl. 12: Lunch med andakt i församlingshemmet, Fride Hedman
Kl.13.30: Männens samtal i församlingshemmet, Wilén
To 1.11 kl.9.30: Veckomässa i Mariagården, Ekholm, Tollander

LAPTRÄSK
Sö 28 kl 10: Mässa i kyrkan, CÅ, KBÅ, efteråt kyrkkaffe och -saft i församlingshemmet, inskrivning av nya konfirmander
Kl 12: Familjemässa i Borgå domkyrka. Barnklangen uppför musikal Skapelsen tillsammans med Diskanten. Avfärd kl 9.30 från församlingshemmet
On 31 kl 9.15: Skolgudstjänst i kapellet, CÅ, VT. Alla välkomna!
Kl 9.30: Vuxen-barn i fh
Kl 14.15: Barnklangen 1 och kl 15.15 Barnklangen 2 i fh
To 1 kl 13: Allhelgonaandakt i Servicehusets matsal och kl 14 på Tallmogården och kl 15 i Martta-hemmet, CÅ, VT
Kl 18: Ungdomskören över i fh
Lö 3 kl 10: Allhelgonadagens Mässa med parentation i kyrkan, CÅ, VT, Anette Grevberg (altviolin). Taxi.
Gravgårdarnas krattningstälko: må 29 - ons 31.10.2012 med början kl. 9. Samling vid kyrkan. Talkofolket får mat i kanslihuset. Alla med!

LILJENDAL
Högmässa: sö 28.10 kl 10 i kyrkan. HD/AJ.
Lunch: må 29.10 serverar diakonidirektionen köttsoffa, äppelkaka + vaniljsås på Mariagården för intresserade så länge soppan räcker, dock senast till kl 14. Pris 5 e.
Vuxen-Barngruppen: kl 10-12 ti 30.10 på Kantorsgården, on 31.10 på Annagården.

LOVISA
Skriftskola lö 27.10: kl 12- i Församlingssgården
Mendelssohns Elias-oratorie lö 27.10: kl 16 Cantores Minores med Dresdner Kreuzchor (Tysk.) i Lovisa kyrka (arr. Musik.inst. stad och Lovisa församlingar, avgift)
Gudstjänst sö 28.10: kl 12 i Lovisa kyrka, af Hällström, Kantola
Bisagruppen må 29.10: kl 18 i Vesperhemmet, 1 Tim:1-2
Morgonkaffe to 1.11: kl 8.30 i Tikva
Allhelgonagudstjänst lö 3.11: kl 12 med ljusständning för de under året avlidna i Lovisa kyrka, af Hällström, Kantola

PERNÄ
Taizémässa: sö 28.10 kl. 18.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Magnus Riska, Anders Ekberg.
Kyrkobrodererna: Fr kl 19 26.10 i Kyrkoby församl.hem. Henrik Schmidt talar om frälsningen. Damerna inbjuds.
Diakonisyförening: Må kl 18.30 hos Marianne Blomstedt, Käsiv 204.
Farsdagslunch: 11.11 efter mässan. Pris vuxna 10 €, barn över 7 år 5 € (max 30 € per familj). Anmälan till pastorsexp tfn 09-2391005 senast 31.10, vard 9-12.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fre 26.10
Kl.10: Familjeträff i Hörnan. Högborgsgatan 10, ingång via gården. Ollberg.
Kl.12: Veckolunch i Högborgssalen. Högborgsgatan 10E vän 2 (12-13.30). Frivillig avgift.
Sö 28.10
Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Busck-Nielsen, Almquist, Löfman, Tomas Vokalensemble. Kyrkkaffe.
Kl.16: Familjegudstjänst i S:t Jacob. Sundblom Lindberg, Henricson, S:t Jacobs barnkör. Kyrksaft & kyrkkaffe.
Kl.17: Ljussmässa i Tomas kyrka. Audas, Almquist.
Må 29.10
Kl.10: Tomas familjeträff. Tomas kyrka. Frände.
Kl.11: Cellträff ”Guds närvaro i vår samvaro”. S:t Jacob. Gertrud Strandén (09 679 829).
Ti 30.10
Kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Pekka Suikkanen.
Kl.13: Träffpunkt för seniorer och daglediga. Högborgssalen, Högborgsgatan 10E vän 2. LASSI NUMMIS REQUIEM i översättning av Gunvor Javén. Kerstin Vikström och Benita Ahlnäs reciterar ur diktsviten till musik av Ingmar Hokkanen. Ahonen, Löfman.
On 31.10
Kl.14: Sjötorpet. Högborgsgatan 10E. Ollberg.
Kl.15: Mariakretsen, Tomas kyrka. Frände.
Kl.15: Diakonitrafen, S:t Jacob. Salenius.
Kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Böckerman, Enlund.

To 1.11
Kansliet stängt pga. samfällighetens medarbetardag.
Kl.19: Regnbågscafé i Hörnan. Högborgsgatan 10, gatuplanet. Ray.

MATTEUS
Matteus hemsida:
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Pastorskansliet är stängt to 1.11 p.g.a. utbildning.
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Fr 26.10 kl. 18-21: ungdomskväll (2 vän). Kl. 18 ungdomsmässa & servering, kl. 19-21 ungdomskväll.
Lö 27.10 kl. 10-14 LIV I MATTEUS: Vi inbjuder församlingsbor i alla åldrar till gemenskap med lunch, kaffe och program. Mat: 2 euro/vuxna, 1 euro/barn. Intäkterna går till ”Skolan i Kongo” –projektet. För dig som vill träffa andra församlingsmedlemmar. För dig som vill bekanta dig med församlingens verksamhet. Bokbord med gratis andaktslitteratur, bytesbord med barnkläder (0-10 år) och -leksaker, information om församlingens verksamhet och bla ansvarsveckan. Kl. 10-10.45 Klapp & klang (9 mån-4 år med vuxen), Anna Brummer
Kl. 10-12 höstpyssel för alla intresserade, kom på egen hand eller med hela familjen
Kl. 11-12 gospelworkshop med Furahakören
Kl. 11-12 förbönstund i Matteus-salen
Kl. 12-13 lunch: lasagne, kaffe och saft. Vuxna 2 euro / barn 1 euro. Kl. 13-14 gospelworkshop med Furahakören
Kl. 13-14 ”Jag i församlingen, min församling” kyrkoherdens frågetimme
Kl. 14 avslutningsandakt i kyrkan.
Sö 28.10 kl. 12: högm, Forsén, Anders Forsman, Matteus kyrkokör, Furahakören. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
Sö 28.10 kl. 14: förbönstund före gudstjänsten (2 vän). Mera info: Karin Degerman.
Sö 28.10 kl. 18: ”Salt och ljus” kvällsmässa, Forsén, Daniela Forsén, Staffan Strömsholm. Kvällste i Matteus-salen.
Må 29.10 kl. 18 samlas kvinnor mitt i livet (2 vän).
On 31.10 kl. 18.30: bibelskola, lär känna din Bibel. Vi studerar Bibeln och Bibeln värld. Vi fördjupar vår bibelkunskap. Kvällens tema: Ledd av anden till jordens ända (App. 15-28). Mera info: Lars-Olof Ahlfors, (09)2340 7323. Ingen förhandsanmälan.
BARNLÄGER (7-12 år)
16-18.11 på Kvarnudden i Pernä
Pris: 40 euro. Anmäl till Catarina Bärnlund-Palm, tfn 050-3803936 eller catarina.barlund-palm@evl.fi senast 2.11.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
fr 26.10:
- kl. 10 Musiklek: i Hagasalen, Vespervägen 12. Rebecka Björk. 0-4 åringar. Kaffeservering.
sö 28.10:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Thylin, Alavesa. Kyrkkaffe.
- kl. 10 Högmässa: i Månsas kyrka, Skogsbacksvägen 15. Sandell, Hilli. Kyrkkaffe.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 26.10 Hedvig Långbacka, Helsingfors **Lö** 27.10 8.53 Familjeandakt. Anna Edgren läser ur Djurens andaktsbok. **Må** 29.10 Clas Abrahamsson, Borgå **Ti** 30.10 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors (repris från 19.10.2011) **Ons** 31.10 Birgitta Strandberg-Rasmus, Nykarleby **To** 1.11 Helena Salenius, Helsingfors.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 26.10 Tua Sandell, Esbo (repris från 20.7.2011) **Lö** 27.10 17.58 Ett ord inför helgen, Trefaldighetskyrkan i Vasa. **Sö** 28.10 Gunnar Weckström, Karis **Må** 29.10 Markus Ventin, Kronoby **Ti** 30.10 Tua Sandell, Esbo **Ons** 31.10 Nya psalmer. Camilla Cederholm med ensemble, Lena Frilund (repris från 18.10.2011) **To** 1.11 Sissel Lund-Stenbäck, Esbo (repris från 4.8.2010).

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 28.10 Ekumenisk gudstjänst i Ansvarsveckan. Predikant: Jan Edström. Liturg: Tia-Maria Nord.

VEGA

Gud 50 sö 28.10 kl.15.05

Arkivgudstjänst från Johanneskyrkan i Helsingfors 1992. Liturger Olav Johansson och Märten Lindblom. Ljuständning. Repris ons 31.10.

YLE FEM

SJÖMANSKYRKAN JULGÅVOR

Julglädje i hamnarna

i 137 år har Finlands sjömanskyrka förmedlat julgävor till "okända sjöfarare". Också denna jul delas julgävor ut – både i vårt lands hamnstäder och i Nederländerna, Belgien, Storbritannien, Grekland och Tyskland. Priset för ett julpaket är 10 euro. Om man vill bidra till julgävor kan man betala in en penninggåva till sjömanskyrkans konto i Sampo bank: 800018-63597. Märk inbetalningen "julgåva till sjöfarare".

– kl. 15.30 **Puls**: i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Puls är en gudstjänst för alla. Kom med du också! Söndagsskola för barnen och pizzamingel efteråt för alla. Björk, Kass, Perret m.fl. **må 29.10**: – kl. 18 **Bibelträff**: i Månsas kyrka. Job. Sandell. **ti 30.10**: – kl. 10 **Musiklek**: i Malms kyrka, Kommunalvägen 1. Rebecka Björk. 0–4 åringar. Kaffeservering. – kl. 10 **Musiklek**: i Munksnäs, Lukaskärgården, Munkstigen 5. Sussi Leskinen. 0–4 åringar. Kaffeservering. – kl. 13 **Dagscafé**: i Månsas kyrka, Markusrummet. Bodil och Halvar Sandell. – kl. 16 **Barnkör**: i Malms kyrka. Vill du sjunga och ha roligt? Kom då med i barnkören i Malms kyrka. Vi träffas tisdagar kl 16–16.45. Ingen förhandsanmälan behövs. Ålder 8–12 år. Ledare: Rebecka Björk. – kl. 19 **Förbön och tack**: i Munkshöjdens kyrka, Raumovägen 3. Medverkande: Ulla-Christina Sjöman, Thylin, Söderström. **to 1.11**: – kl. 10 **Musiklek och babyrytmik** i Månsas, Månsasvägen 21. Rebecka Björk. Knatterytmi kl. 10. Kaffe kl. 10.45. Babyrytmik kl. 11.15.

HELSINGFORS PROSTERI

Tomasmässa: i Tomas kyrka Rönnevägen 16 onsdag 31.10 kl.19. Möjlighet till bikt och förbön kl.18.30. Efteråt téstund. **Leva och lära gruppens resa**: till Tiilikanoja lägergård i Tusby tisdag 6.11. med start kl.11 från Forsamlingarnas hus med Inva taxi. Avgift: 10 euro för maten. Mer info och anmälan till Kristina Jansson-Saarela tfn. 09-23402540 eller e-post: kristina.jansson-saarela@evl.fi **Kampens kapells öppethållningstider**: Kampens kapell är öppet för möten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7–20 och under veckoslut klockan 10–18. **Församlingarnas samtalstjänst**: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webbase-rad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! **Mer info**: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 29.10.: 11 Uhr Gottesdienst (Panzig), Kinderkirche

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH
Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Center, address: Korvaturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Kärnorden inom gudstjänstlivet: STILLHET – NÄRVARO – BUDSKAP
Högmässor sö 28.10: Esbo domkyrka, Kyrkparken 5, sö 12.15, Jäntti, Ahlbeck, Bengts, Malmgren. Kyrkokören EsVoces framför Kaj-Erik Gustafssons "Te deum", dirigent Pia Bengts, vid orgeln Eeva-Liisa Malmgren. Efter högmässan samling för anställda, förtroendevalda och frivilliga i församlinggården.
Bytesdag för barnkläder och -prylar: Olars kyrka, Olarsbäcken 4, lö 27.10 kl. 10–13.
Skriftskolan 2013: Elektronisk anmälan 15–31.10 på www.esboforsamlingar.fi/skriftskola
Ensam – Tillsammans – Gemensamt: Temadag kring ensamhet i Esbo domkyrkas församlinggård, Kyrkstr. 2, to 1.11.2012 kl. 11–15. Vi riktar oss både till dem som är ensamma och till dem som är intresserade av väntjänst och vill ställa upp i frivilligarbete. Ulla-Stina Henricson, tid. chef för södra socialcentralen i Helsingfors, talar om ensamhet. Övr. medv. khde Roger Rönneberg, diakoniarb. Majvi Andersson-Sjögren, Synnöve Heikkinen, Bea Karlemo och Hannele Nygård. Musikprogram av kantor Senni Valtonen, som spelar kantele. Lunch och kaffe. Temadagen är gratis.
Kretsar för pensionärer & daglediga kl. 13–15: Köklax kapell ti 30.10. Obs! Ingen pensionärskrets i Karabacka to 1.11, vi deltar i temadagen kring ensamhet i Esbo domkyrkas församlinggård (se ovan).

Stilla dagar: Hvittorps lägercentrum, Masaby, Kyrkslätt må 26.11 kl. 11 – ti 27.11 kl. 18. Stillhet, avkoppling, samvaro och god mat. Ta med handarbete eller böcker om du vill! Pris 15 €. Taxi från Kyrkog. 10 i Esbo centrum. Anm. senast 9.11: Hannele Nygård, 040 531 1045, hannele.nygard@evl.fi. Meddela ev. specialdiet. **Förbörnsämnen tas emot**: I Esbo domkyrka finns en låda där förbönslappar kan lämnas. Du kan också skicka ditt förbörnsämne per e-post till församlingens webbpräst, kira.ertman@evl.fi eller använda förbörnsblanketten på församlingens webbplats www.esboforsamlingar.fi **Dag- och familjeklubbar**: **Dag- och familjeklubbar**: Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

GRANKULLA
To 25.10 kl 10: Samtal kring tro i övre brasrummet.
Kl 10.30: Förbön med lovsång i övre brasrummet.
Lö 27.10 kl 10.30–12: Kvinno-brunch i Grankulla kyrka. Kristina Fernström talar om att växa och mogna och vi får alla vara med i samtalet. Brunchen arrangeras av metodistförsamlingen och den evl. församlingen i Grankulla.
Sö 28.10 kl 12: Reformationsdagens högmässa i Grankulla kyrka, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Aula-kaffe.
Kl 12: Söndagsskola i övre brasrummet.
Må 29.10 kl 13: Måndagscafé i Sebastos, andakt kl 12.45 i kapellet.
Ti 30.10 kl 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
On 31.10 kl 13.30: Kyrkosyören i övre brasrummet.

To 1.11 kl 10: Samtal kring tro i övre brasrummet.
Kl 10.30: Förbön med lovsång i övre brasrummet.
Kl 18.30: Bibelkväll i Sebastos.

KYRKSLÄTT
Söndagsskola för barn: lö 27.10 kl. 10 på Lyan. Ingen förhandsanmälan. Adress: Prästgårdbacken 5. Välkomna!
Slöjgruppen för vuxna: lö 27.10 kl. 13 i Sjököla skola, Sjökölavägen 285. Biltransport kl. 12 från församlingshemmet i centrum parkeringsplats. Retur efter slöjden. Bor du på annan plats och behöver skjuts, kontakta Rune Lith, tel. 0500 687 023.
Söndagsskola för barn: sö 28.10 kl. 10 i Masaby kyrka. Ingen förhandsanmälan. Adress: Tinavägen 4. Välkomna!
Söndagsskola för barn: Söndagar i Kyrkslätt kyrka och på Hörnan. Vi börjar i kyrkan kl. 12.00 och går efter ca 10 min. över till Hörnan. Därifrån avhämtas barnen efter högmässan. Ingen förhandsanmälan. Hörnans adress: Sockenstugustigen 2. Välkomna!
Högmässa: sö 28.10 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Eimer Wasström och Henric Stewen.
Bibelgruppen: alla tisdagar kl. 18.30 i Hörnan, Sockenstugustigen 2. Även nya deltagare är välkomna med!
Stick- och virkcafé för unga mammor: alla onsdagar kl. 18–20 i Oasen, Prästgårdbacken 11 C. Kom med och sticka, virka och lära dig nya knep!
Pastorskansliet är stängt tisdag 30.10 pga. kanslipersonalens utbildningsdag.
Mera info på: www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
Sö 28.10: Gudstjänst kl 10.30 Finlaysons kyrka, K Rantala, P Sirén, musik med Tom Wanamo. Kyrkkaffe på Aschan, Siperia.
Sö 28.10: Gitarrkonsert i Finlaysons kyrka kl 17 med Föbörns Diaz-La Torre
Ti 30.10: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG
Ti 30.10: Tisdagsklubben SvG kl 14.30–15.30
Ons 31.10: Diakonikretsen kl 13 SvH, musik tillsammans med kantor Paula och hennes vänner!
Lö 3.11: Alla helgons dagens kvällsbön med nattvard och ljuständning kl 18 i Finlaysons kyrka. K Rantala, P Sirén

VANDA
Högmässa: sö 28.10. kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Martin Fagerudd, Nina Fogelberg. Kyrkvårdar från Borgå gästförsamlingen. Kyrkkaffe i kaffestugan Laurentius.
Högmässa: sö 28.10. kl. 12 i S:t Martins kapell. Martin Fagerudd, Nina Fogelberg.
Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 29.10. kl. 9–12 i Mårtensdal, Martinisti församlingslokal, eftisrummet. Avgift 2e/ familj inkl. kaffe/te, smörgås och frukt. Kontaktperson Katja Kairi-salo tel 044 554 5521.
Foibekretsen: må 29.10. kl. 14 i Foibe servicehus, brasrummet. Kaffeservering.
Sjösök diakonikrets: ti 30.10. kl. 13 hos Märta Pentikäinen. Kaffeservering.
ViAnda-kören: ti 30.10. kl. 13 i Prostgården. Sjunger vid försam-

lingens födelsedagsfest.
Har du visor min vän?: Allsång ons 31.10. kl. 14 i Folkhälsanhuset, Dickursby, med Gunnar Weckström och Nina Fogelberg.
"I brytning mellan kulturer" missionskväll: ons 31.10. kl. 18 – 20 i Håkansböle kyrka, brasrummet. Kaj Andersson. Gäst: Carl-Gustav Henricson.
Familjecafé: to 1.11. kl. 9–12 i Dickursby kyrka, bakre delen av kyrkosalen. Kaffe med dopp. Fotografering. Kontaktperson Alexandra Blomqvist tel 050 566 8266.
Veckomässa med Allhelgonatema: fre 2.11. kl. 14 i Folkhälsanhuset, Dickursby. Anu Paavola, Agnes Auer.
Alla helgons dag lö 3.11: Stilla orgelmusik i Helsing kyrka S:t Lars kl. 14 – 16. Välkommen att vila i kyrkbänkens stillhet en kort eller lång stund. Musiker: Kantorererna Agnes Auer, Samppa Laakso och Terja Saard. Ett samarbete med Tikkurilan seurakunta.
Gudstjänst till de dödas minne med parentation: kl. 16. Anu Paavola, Agnes Auer.
Högmässa: sö 4.11. kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Agnes Auer.
Högmässa: sö 4.11. kl. 12 i S:t Martins kapell. Kaj Andersson, Agnes Auer.
Farsdagens familjemässa: sö 11.11. kl. 12 i S:t Martins kapell. Anu Paavola, Nina Fogelberg. Dagklubb-barnen uppträder med sång. Alla kan delta! Efter mässa bjuder församlingen på festlunch samt kaffe och tårta.
Allsångslunch: ti 13.11 kl 12 i Myrbacka kyrka, med kantor Nina Fogelberg och ViAnda-kören. Lunch med frivillig avgift till förmån för Kyrkans Utlandshjälp. Anmälan till lunchen: kansliet tel. 830 6262 senast den 6.11.

KARIS
Gudstjänst: Sö 28.10 kl. 12 i S:t Katarina kyrka. Raunio; Bonacci.
Tisdagens mission: Ti 30.10 kl. 14–16 i Servicehuset, Klädesfabriks-gatan 6.
Nattvardsandakt: To 1.11 kl. 14 i Servicehuset, Klädesfabriks-gatan 6. Raunio. Bonacci.

POJO
Torsdagar: Kl 18.30 Församlings-kören i förs.hemmet.
Fr 26.10: Kl 13.45 Pensionärskören i förs.hemmet.
Sö 28.10: Kl 10 Högmässa i kyrkan.
On 31.10: Kl 13–15 Ljusstövning i Postilla. Ta gärna med dig tomma konserverburkar o. dyl. om du har.
To 01.11: Kl 12.45 Nattvard i Maria-hemmet.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV
Sö 28.10. kl. 10: gudstjänst, Eeva Hanner, Per Lindgård

EKENÄS
På djupet: to 25.10 kl.19 i förs.h. Bildiskussion med K-G Sandelin.
Gemensam bön: lö 27.10 kl.9.30 i Pingstkyrkan.
Söndagskulan: sö 28.10 kl. 10–11.30 i Kulan. Söndagsträffpunkt under gudstjänsttid för barn från 3 år.
Högmässa: sö 28.10 kl. 10, M. Cleve, N. Burgmann.
Solkranen: ti 30.10 kl.17.30–19.20 i Kulan. Träffpunkt för kvinnor, barnpassning ordnad.
Skriftskolans föräldramöte: to 1.11 kl.18 i förs.h.
Info om kretsar, körer, klubbar: www.ekenasforsamling.fi

HANGÖ
Sö 28.10 Högmässa i Lappvik kyrka kl. 10.: T. Sjöblom, R. Näse. Kaffeservering.
Sö 28.10 Högmässa i Hangö kyrka kl. 12.: T. Sjöblom, R. Näse.
To 1.11 Ork-idé kl. 18–20 i Centralskolans matsal.: Halmstadsg. 2. Familjerådgivare Barbro Näse föreläser för småbarnsföräldrar om "Ett livslångt engagemang".
Lö 3.11 Högmässa på Alla helgons dag: kl. 12 i kyrkan, A. Laxell, R. Näse. Ljuständning för alla församlingsmedlemmar som avlidit under året.

INGÅ
Fre 26.10 kl 9.00–13.00: försäljning i Bläckhornet till förmån för diakoniverksamheten. Handarbete, bakverk, lopptorg, lotteri.
Lö 27.10 kl 16.00–17.00: ungdomsandakt i församlingshemmet. Solveig Björklund-Sjöholm.
Lö 27.10 kl 19.00: förbön och lovsång i Degerby kyrka. Gunnar Weckström, Torsten Sandell, Adams-kören.
Sö 28.10 kl 10.00: högmässa i Ingå kyrka. Eeva Makweri, Marianne Gustafsson Burgmann.
Må 29.10 kl 17.00–19.00: samvaro i Bläckhornet. May Lindström.
Ons 31.10 kl 12.30–14.00: församlingsträff för pensionärer och daglediga i församlingshemmet. Lotteri till förmån för missionsverksamheten. May Lindström.
Verksamhet på finska:
To 25.10 klo 19.00: Taizé-messu Inkoon kirkossa. Eeva Makweri, Hanna Noro, Gaudete-kuoro.
Pe 26.10 klo 17.30: sähly Merituaulen koululla.
Ke 31.10 klo 18.00: raamattupiiri Bläckhornetissa. Eeva Makweri.

KARIS
Gudstjänst: Sö 28.10 kl. 12 i S:t Katarina kyrka. Raunio; Bonacci.
Tisdagens mission: Ti 30.10 kl. 14–16 i Servicehuset, Klädesfabriks-gatan 6.
Nattvardsandakt: To 1.11 kl. 14 i Servicehuset, Klädesfabriks-gatan 6. Raunio. Bonacci.

POJO
Torsdagar: Kl 18.30 Församlings-kören i förs.hemmet.
Fr 26.10: Kl 13.45 Pensionärskören i förs.hemmet.
Sö 28.10: Kl 10 Högmässa i kyrkan.
On 31.10: Kl 13–15 Ljusstövning i Postilla. Ta gärna med dig tomma konserverburkar o. dyl. om du har.
To 01.11: Kl 12.45 Nattvard i Maria-hemmet.

SJUNDEÅ
Sjundeå svenska församling Kyrkobönderna: to 25.10 kl. 19 i församlingshemmet nedre väning
Måssa: sö 28.10 kl. 12 i kyrkan, Irene Erkkö, Pami Karvonen.
Tvåspråkiga gruppen för mental hälsa: ti 30.10 kl. 15 i Capella, Gun Venäläinen 040 533 6946.
Bönegruppen: to 1.11 kl. 18 i Capella, Gun Venäläinen.

SNAPPERTUNA
to 25.10 kl 18–21: Ungdomskväll i Langansböle
to 25.10 kl 19: övar kören i Prästgården
sö 28.10 kl 10: gudstjänst med Markus Weckström och Pia Nygård
to 20.10 kl 9.30–11: Familjecafé i Langansböle
on 31.10 kl 18–21: Familjecafé i Langansböle
to 1.11 kl 18: Församlingsafton i Prästgården. Vi samtal om församlingens framtid, Anders Laxell medverkar.
lö 3.11 kl 18: Parentation med Markus Weckström och Pia Nygård

TENALA
To 25.10. kl. 18: bönekväll i församlingshemmet, Korin
Lö 27.10. kl. 18: andliga sånger och psalmer i kyrkan vid helg-målsringningen, Jakobssoon
Sö 28.10. kl. 13: skördefest för

hela familjen med familjeguds-tjänst, Eeva Hanner, Lindroos, Blomfelt, Korin, barn. Skördepro-dukter tas emot i förshemmet. Vid behov av kyrkskjuts ring Anna-Mari!
Ti 30.10. kl. 18: studiegruppen i förshemmet
On 31.10. kl. 18: ungdomsguds-tjänst i kyrkan

REGION 2

ÄBOLANDS PROSTERI

KIMITOÖN
Kimito kapellförsamling:
Gudstjänst: Marthoras kyrkogångsdag/ De äldres dag sö 28.10 kl 10. Donner, Sundroos, Hälligång. Kyrkkaffe
Västanfärds kapellförsamling:
Gudstjänst: sö 28.10 kl 10. Wikstedt, Noponen
Dragsfjärds kapellförsamling:
Gudstjänst: sö 28.10 kl 12 i Dfjärds kyrka. Mura, Södergård
Eftermiddagsallong: sö 28.10 kl 15 i Dbruks kyrkas lilla sal. Mura, Södergård. Gäster: Margareta Puiras & Kaj Kulla.
Hitis kapellförsamling:
Högmässa: sö 28.10 kl 16. Kuokkanen, Noponen

VÄSTÄBOLAND
Pargas församling:
Sö 28.10. kl 10: Högmässa i kyrkan, Sepponen, Lehtonen.
On 31.10. kl 18: Scoutgudstjänst i kyrkan, Sepponen, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 28.10. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Backström, Taulio.
Korpo kapellförsamling:
Sö 28.10. kl 11: Högmässa i kyrkan, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 28.10. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
– kl 14: "Musica silentii in Archipelago" konsert med stilla och lågmälad musik i kyrkan.
Iniö kapellförsamling:
Sö 28.10.: Ingen gudstjänst på Iniö.

ÄBO
To kl 9.30–11: Familjecafé, Aurelia
kl 19–20: Veckomässa i Skarpskyt-tekapellet
Lö kl 11 11.30–13: Kyrkans barn-timme, Aurelia
Sö kl 12: Högmässa i Mariakyrkan, Mullo, Bäck, Forsman
Må kl 14: Missionskretsen, besök av församlingens missionär Anna Tikum, Aurelia
kl 16: Mässa i S:t Karins, Bäck
Ti kl 11: Förbön, Aurelia
kl 15–17: Kockgrupp, Aurelia
kl 19–20: Lovsång och förbön, Aurelia, Mia Bäck. "Jesus – vinträdet"
On kl 10–12: Familjecafé i Papinholma församlingshem
kl 13–15: Café Orchidé, Missionärsbe-sök av församlingens missionary Anna Tikum
kl 13.30–15: Café 18 (åk 3–6), Aurelia väning II
To kl 9.30–11: Familjecafé, Aurelia väning II
kl 15.30–20: Café 18, Aurelia
kl 19–20: Veckomässa i Skarpskyt-tekapellet

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
28.10 Reformationsdagen: Högmässa kl 12 i Hammarlands kyrka. Liisa Andersson, Carl Micael Dan.

JOMALA
Tors 25.10 kl. 10–16: Pysseldag i klubb-rummet.
Helgen 26–28.10 Biskopsvisitation:
Lör kl. 13.30: Andakt på De Gamlas Hem med biskopen och kyrkoherden.
kl. 19: Kyrkkväll med föredrag av biskop Björn Vikström. Dramagruppern och Oratoriekören på Åland medverkar.
Sön kl. 11: Familjemässa "Barn i Guds tid" i kyrkan, predikan biskop Björn Vikström, liturg kyrkoherde Roger Syrén. Kollekt: Ekumeniska rådet i Finland. Efter mässa lunch i S:t Olofsgården till förmån för Jomala diakoniförening. Höstgryta, 10 € vuxna, 5 € barn. Efter lunchen hålls allmän visitations-stämna i församlingshemmet. Till

stämman kallas församlingens alla medlemmar.
Tis 30.10 kl 18: Tisdagsklubb.
Ons 31.10 kl 18.30: Dramagrupp.
Fre 2.11 kl 14-15: Orgelmusik i kyrkan.
www.jomala.evl.ax

SUND-VÄRDÖ

Sö 28.10: Högmässa i Vårdö kyrka kl. 11.00. Matias Junell, Juanita Fagerholm-Urch, Katrin Gwardak.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 25/10 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Gäst: Kent Stolpe.
Lö 27/10 18.00: Missionskväll i Församlingshemmet med Anna och Ronja Tikum, Erik och Kerstin Vikström.
Sö 28/10 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Må 29/10 13.00: Korsbäck missionssyfoörening i Byagården.
Ti 30/10 10.00: Mamma-Barn-gruppen i Församlingshemmet.
Ti 30/10 13.00: Taklax missionssyfoörening i Böhnehuset.
Ti 30/10 19.00: Träffpunkten i Taklax bönehus.
On 31/10 13.00: Vänstuga/träff för daglediga i Församlingshemmet.
To 1/11 10.00: Torsdagsträffen i Församlingshemmet.
To 1/11 13.00: Molpe missionssyfoörening i Bykyrkan.
Fre 2/11 19.00: Sångkväll med Kjell Samuelsson i Församlingshemmet. Fritt inträde, kollekt.

LAPPFJÄRD-KRISTINESTAD

www.lappfjard-kristinestadsforsamling.fi
fre 26.10 kl 19.30: Café Magasinet special. program med ungdomar från Karleby.
Fre 9.11 kl 19: Pärilbandet samling för kvinnor i Lappfjärds förs.hem. Tema "Från kvinna till kvinna", hemlig gäst, nattvardsmässa. Amn. Senast 6.11 till 040-5277611.
Kristinestad
sö 28.10 kl 12: Familjegudstjänst i kyrkan, Eklöf, Martikainen, sång av dagklubb - o söndagsskolbarnen, efteråt servering i kyrkan.
Lappfjärd
lö. 27.10 19: Församlingssafton i förs.hemmet. Tema "Jag och Bibeln." J. Eklöf besvarar deltagarnas frågor angående Bibeln. Medv. sånggrupp, Stig Kronlöf, A. K. Martikainen. Servering. Avslutas med kort nattvardsmässa.
sö 28.10 kl 10: Gudstjänst i kyrksalen Eklöf, Martikainen
Sideby
sö 28.10 kl 18: Gudstjänst i Sideby, Eklöf, Martikainen

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Kyrkan: Reformationsdagen 28.10 kl 10 Gudstjänst. Sö 28.10 kl 18 Förbön och lovsång.
Ö. Yttermark bönehus: sö 28.10 kl 17 Gudstjänst.
Församlingshemmet: må 29.10 kl 18.30 Sörgegrupp.
Töjby skola: to 25.10 kl 14 Symöte.

PÖRTOM

Sö 28.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Pred L-E Björkstrand, Lit Ulf Sundqvist, Lidman kyrkokören. Bildöverföring till försh. Kyrkkaffe.
Sö 28.10 kl. 14.30: Avskedsfest i kyrkan L-E Björkstrand avtackas. Många medverkande.
Ons 31.10 kl. 14.30: Andakt i Servicecentret, Kecklund.
Ons 31.10 kl. 16: Andakt i Prästthagen, Kecklund.
Ons 31.10 kl. 17: Andakt i Pörtehemmet, Kecklund.

ÖVERMARK

Sö 28.10 kl. 12: Gemensam högmässa i Pörtom, Lars-Erik Björkstrands avskedspredikan, Lidman, Pörtom kyrkokör. Med anledning av detta inhäberas Övermarks församlings gudstjänst den dagen. Buss från Övermark förs.h. kl. 11.30, ingen bussavgift. Anmälan för bussresan till Hedy Norrgård, tel.: 0500-163701.
On 31.10 kl. 13: Symöte i Frönäs hos Dorothy Ågren, Sandin.
To 1.11 kl. 14.30: Andakt på Alvina, Sandin, Wikstedt.
To 1.11 kl. 19: Kyrkokören övar i förs.h.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

To kl 18: Hjälpedarutbildning i Petalax, Ladan. Alla som gått skriftskolan och funderar på att bli hjälpedarare på barn- och skriftskolläger är välkomna!
Sö kl 14: Gudstjänst, Björklund, Kahlos
Ti kl 13: Missionssyfoöreningen i församlingshemmet
Ti kl 18: Turbo-miniörerna i församlingshemmet
On kl 7.45: Laudes (morgonbön i församlingshemmet)
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet. Nya medlemmar är välkomna!
To kl 10: Föräldra-barngruppen i församlingshemmet

KORSHOLM

Öppen dagklubb: fre kl 9.30 i Smedsby förs.gård.
Gudstjänst: sö kl 10 i kyrkan, Holmberg, Nordqvist-Källström.
Familjegudstjänst: sö kl 12 i Smedsby förs.gård, Holmberg, Nordqvist-Källström, dagklubbens barnen sjunger.

W.A Mozarts Requiem: sö kl 19 i kyrkan, medv Kammarkören Psallite, Kors-holms Kammarorkester, solister Hanna Rantala, Karita Jungar, Niall Chorell, Sören Lillkung, dir Susanne Westerlund, inträde 10/15€.
Andrum: må kl 19 i Smedsby förs.gård, tema "Livsval" medv Ann-Mari Audas-Willman.

KVEVLAX

Öppet hus för ungdomar: idag kl 15.30 i fyren.
C.S. Lewis-krets: idag kl 18.30 i ds, Östman, Ingmar Rönn:"Perelandra - en fantasylversion av Från helvetets brevskola".
Välgörenhetskonsert: lö kl 18 i kyrkan, Jenny Sandelin, sopran, Kristoffer Streng, bassobaryton, Kvevlax manskör, dir. Per-Erik Häggblom. Allsång. Andakt Östman. Kollekt till vår vänförsamling Tahkuranna och diakoniarbetet i Pärnu-maa i Estland. Servering.
Högmässa: sö kl 10, Östman, André.
Ekumenisk bön: må kl 9 i krubban.
Kuni-Vassor missionssyfoören: må kl 12 i Kuni bönehus, Vesterlund.
Julcafé med hantverks- o missionsförsäljning: fre 25.11 kl 14-18 i fh. Intresserade försäljare: boka bord per tel. 3462300, 23€/bord.

MALAX

www.malaxforsamling.fi
Brasskonsert: lö 27.10 kl 17 i kyrkan. Legatos Brassband, Malax Horseptett, Legatos danselever och elever från Ytter- och Övermalax skolor. Arr. Legato.
Syfoöreningarnas 110-års jubileum med Högmässa: sö 28.10 kl 10 i kyrkan. Pred. biskop emeritus Erik Vikström, lit. Kristian Norrback, Patrica Strömbäck, Camilla och Peter Brunell, syfoöreningarna och kyrkokören. Efteråt missionslunch och fest i KH. Anna Tikum, Birgitta Sarelin och Folke Forsberg medverkar.

PETALAX

Ekumenisk ansvarsveckosamling: lö 27.10 kl 19 i församlingshemmet. Benita Lidman sång. Kontakten, Rafael Kecklund, Mats Björklund, Harri Kahlos, servering
Gudstjänst: sö 28.10 kl 11, Björklund, Kahlos
Andakt: to 1.11 kl 13 i Solbo, kl 14 i pensionärshemmet
Hjälpedarutbildning: To kl 18-20 i Ladan. Alla konfirmerade ungdomar som funderar på att bli hjälpedarare i församlingens verksamhet är välkomna.

REPLIT

Pensionärssamling: i Replot försh. idag kl. 13. Gäst Britten Nylund. Tema: Hjälp och råd vid synsvårigheter.
Gudstjänst: i Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh.
Högmässa i Björkö kl. 12.30. Kaski, Wargh.
Missionslunch: i Replot försh. to 1.11 kl. 12. Hemlig gäst. Anmäln för maten senast ti 30.10. till pastorskansliet eller Bertel Lindvik tel. 050-5631523. Mat 8 €/pers.
Dagklubb i Replot?: Församlingen önskar veta hur många barn som kunde delta i en eventuell dagklubb i Replot försh. från vårterminen. Anmäln intresse till pastorex. 352 0005 el. replot.forsamling@evl.fi

SOLF

Skriftskola: lö kl. 9.30.
Tomasmässa: sö kl. 18, Audas-Willman, Brunell.
Måndagssamling: må kl. 13.
Trubadur Jan-Erik Elfving: sjunger och spelar må kl. 14 i fh.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Knattekyrka och 4-årsklass: sö kl. 13, Rune Lindblom, Mikael Heikius, barnledare o dagklubbens barn. Servering.
Under ytan-bibelsamtal: varannan ti kl. 18.30 med start 30.10 på Skolhusg. 26. Ledare:Göran Särs.
Morgonbön: to 1.11 kl. 9, Anders Kronlund, Dan Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Små o stora-kyrka: fre kl. 9.30. Efteråt saft o lek i förs.gården. Andakten öppen för alla.
Sunday Service: at 1 p.m. David Oliver.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Ekumenisk gudstjänst: sö kl. 10, Leif Galls, Rune Lindblom, Dan Andersson, Gerbykören, dir. Noomi Elfving. Gudstjänsten sänds i Radio Vega kl. 13.
SUNDOM KYRKA
Sundomkörens jubileumskonsert: sö kl. 18, Sundomkören, dir. Monica Heikius, Dan Andersson, piano, Kristoffer Streng, solist, Malin Lindblom, andakt. Servering. Kollekt. Fritt inträde.

VÖRÅ

Gemensamt
Idag torsdag kl.13. Vi över 60:s gemensamma samling i Maxmo Fh. Granlund, Kanto, A-S & A Bäck, Streng, Maxmo pensionärskör och Church Hill Boys. Servering och lotteri. Dagens gäst: Ulf Sundstén.
Lö 27.10 och on 31.10. kl. 19: Kyrkospel "Brevet från broder Lorens" i Karvsor bönehus. Förhandsboka fr.o.m. 22.10 till Eva Hietanen tel. 050 350 7253 eller Gunvor Nygård tel. 050 529 3484. Gratis inträde.
Vörå
Idag torsdag kl.13. Vi över 60:s gemensamma samling i Maxmo Fh. Buss från Reipelt Ehns torg kl. 11.45, Vörå Centrum Grillen 11.55, Kaitsoor Mekaniska 12.20, Bertby butik 12.30, Palvis busshallplats 12.35. Anmäln till pastorskansliet 3844 300 senast 22.10. Pris 5 €/person.
Sö 28.10 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. T Klemets, Granholm. Efter gudstjänsten

missionslunch i fh.
Sö 28.10 kl. 11 - 11.30: Missionslunch i fh. Pris: vuxen 10€, barn 7-16 år 5€, barn u. 7 år gratis, Familjer max 25€.
On 31.10 kl. 18: Ung gudstjänst i kyrkan. Konfirmanderna med föräldrar deltar. T Klemets, Samuel Erikson, Catarina Lindgren. Efteråt kaffe/te och "kyrkmacka".
Orava
Idag torsdag. kl. 13: Vi över 60 i Maxmo Fh. (Obs! Tiden). Buss från Keskis kl. 11.20, Komossa 11.25, Kimo 11.35, Österby 11.55, Stubbrösl 12.00 via Eljasus, Seiplax 12.10, Tallåsen 12.15, Kyrkoby 12.20, Karvat 12.30. Pris 5€/person.
Lö 27.10 kl. 10: Frukost i fh. Tema: 6:e budet.
Sö 28.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Gästpredikant. Granlund, Streng.
Maxmo
Idag torsdag. kl. 13: Vi över 60 i Fh. Taxi kl. 12.20 från Ölis/Kärklax, från Tottesund kl. 12.45, från Kvimo kl. 12.30 via Djupsund och Lövsund, från Österö via Särkimo kl. 12.10. Taxiavgift 5 euro/person.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
To 15.30: Pensionärskören övar i Henriksborg.
-18: GloriEss övar i Henriksborg.
-18.30: Evangeligrupp-bibelsamtal i Ytteresse bönehus.
-19: Karabön i församlingstugan.
Fr 20: Stugokväll i församlingstugan.
Lö 9-15: Skriftskola.
Sö 10: Gudstjänst, Portin, Johansson. Ansvarsby Lappfors.
Må 13.30: Symöte i Henriksborg, Granlund.
Ti 14: Symöte i Ytteresse bönehus, Granlund.
On 18.30: Bibelsamtal i Punsar bönehus.

JAKOBSTAD

Idag 18: SLEF:s missionsafton i FC, Charles Isaksson.
Fr 19: Ung-gudstjänst i kyrkan, Turpeinen, Klemets.
Lö 19: Välgörenhetskonsert i FC till förmån för byutvecklingsprojekt i Afghanistan. Mrs Bighill Singers, Betania Blues Ensemble, Jan & Anki Tuner. Servering. Arr: Jstads sv och Ebeneser.
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Englund, Södd, Jacob Gospel. Efter gudstjänsten konfirmand- och föräldrasamling för skriftskola 2.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka.
18: Fokus i FC, Krokfors. Bibelskola: "Domarboken och Rut". Barnsamling.
Ti 13: Tisdagssamling på Station I, Albert Häggblom.
17.30: Förbönkväll i FC, Ralf Salo och Bo-Eric Blomström.
On 18: U-klubbens andaktsstund i Johanneskappellet, Kerstin Granvik. Efteråt servering i FC.

JEPPÖ

Bibelhelg 27-28.10 i Jeppo
Lö 27.10 i bönehuset:
- kl 13 Bibelstudium, Albert Häggblom
- kl 14.30 Möte, Boris Sandberg, Kristian Sjöbacka o lärare från Ev.folkhögskolan i Svenskfñl. Vasa. Sångprogram.
Sö 28.10 kl 10: Högm i kyrkan, Albert Häggblom pred o lit. Samuel Erikson, kantor. Sång av Pensala strängband.
Välkomna från när och fjärran!
To 1.11 kl 13: Missionssyfoöre. Gäst: Albert Häggblom.

KRONOBY

Sportdax: fr 17.30 i idr.h
Konfirmanddag: lö 10.00-17.00 i fh
Stugmöte: lö 19.00 hos Bertel och Brita Lybäck, Sebastian Wijdeskog medv.
Möte: lö 19.00 på Söderby bönehus, Albert Häggblom, Lövsunds ungdomar
Gudstjänst: sö 10.00 khden, kantor
Kyrkosångkretsens höstkonsert: sö 19.00 i kyrkan, andakt Hans Häggblom, dir. och körledare Christian Ahlskog
Nattvardsandakt: to 14.00 Sandbacka vårdcenter, 15.00 Sylviahemmet, ca 15.30 Storågården
Skriftskola: to 18.00-20.30

LARSMO

To 25.10 kl. 19 Kargruppen: samlas vid Inremissionshemmet. Kvällens gäst är Bo Alvin.
Fre 26.10 kl. 19.30 Ungdomssamling: i Xodus.
Lö 27.10 kl. 13 - 15 Basar i Västerby bönehus: andakt. Servering. Gåvor till försäljningen emottas med tacksamhet.
kl. 19 Lördagssamling i församlingshemmet: Christine Björkskog, barnkören Septimen och Oktaven, vittnes-

börd m.m. Barnpassning. Servering.
Sö 28.10 kl. 10 (Obs vintertid) Guds-tjänst: Lassila, Wiklund, sång av Septimen och Oktaven, kyrkkaffe. Kyrkvård: Sandvik, Hannula.
To 1.11 kl. 19 Bibelkväll i församlingshemmet: Sjöblom. Tema: "Slutet kommer - är du redo?". Inledning till Uppenbarelseboken.
Vinterskriftskolläger: på Nuolinen lägergård i Kautsby, fre 26.10 - sö 28.10

MUNSALA

Fr kl 19 Nätet: kompkväll, ta eget instrument med.
Lö kl 10-15 Skriftskolans gemenskapsdag: i förs.h.
Sö kl 10 Gudstjänst: i kyrkan, khden, kantorn.
Må kl 18 Familjekväll med spårning: utomhus vid prästg. Grillkorv o saft/kaffe 1 e/pers.
Ti kl 18.30 Församlingfadderträff: i prästg.

NEDERVETIL

Barnkören: övar ikväll kl 17.
Kyrkokören: obs ingen övning ikväll.
Kvällsgudstjänst: med lovsång och förbön sö 18 i fh, Daniel Norrbäck.

NYKARLEBY

Fr kl 15-17.30: Skriftskola i fh
-kl 19: Ung gudstjänst i fh
Sö kl 10: Högmässa, Edman, Sandvik, Ringwall, sång Karl-Erik Wikström
-kl 11-13: Missionslunch i fh, pris 10 €, 5 €.
Må kl 13: Missionssyfoörening i fh
-kl 18.30: Pappa-barnkväll med reflex-spårning vid Sparboets villa. Korvgrillning, andakt. Info 050-5239272.
- kl 19: Kenyamission i fh, Tomas Klemets
Ti kl 19: Cellgrupper samlas varannan vecka, jämna veckor
-kl 19.30: Forsby missionskrets i byagården

PEDERSÖRE

Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, Erikson, Nyholm, textläsare Johan Bast, dörrvärdar Östenso
Ung gudstjänst: Fr 19 gemensam ungdomssamling 360 i Jakobstads kyrka, after church i ungdomsutrymmet (Inget Night Café i Kyrkhemmet)
Familjesamling: Lö 18 i Forsby bykyrka, Ulla Sandström, Ann-Catrin Österholm, Mikael Forslund m fl. Alla välkomna!
Konsert: Lö 18 i kyrkan, Pedersörebygdens sång- och musikförbund, andakt Häggblom
Dela med dig - möte: Lö 19 möte med KU-kretsen i Kyrkhemmet i Bennäs, Mats Björklund, J-E Nyholm, Näse m fl, barnpassning, lotteri, servering
Nattvardsgudstjänster:
- On 13.30 i Flyngårdets pensionärshem, Erikson, Eklund
- To 1.11 kl. 14 i Hedbo seniorboende, Häggblom, Nyholm
- Fr 2.11 kl. 13 i Pedersheim, Erikson, Nyholm
Forsby sångkör: Fr 19 övar i bykyrkan, Nyholm
Symöte: Ti 13.30 i Bulderbackagåden
Bönegrupp: Ti 18.30 i Kyrkhemmet
Bibelstudium: On 19 i Flyngårdens bönehus, Timo Saitajoki

PURMO

To 19.30: Temakväll i Ävist bykyrka. Lutherfilmen
Sö 10: Högmässa i kyrkan, khde J-E Sandström avskedspredikant, kantor, Mrs. Big Hill singers, sång av barn. Efteråt fest i Purmogården.
Må 13: Missionssamling i Sisbacka pens. bost.
19.30: Salamu i Ävist
Ti 13: Missionssamling i Lilby förs.h.
On 20: Sångafton i Vilobacka förs.h. Kyrkokören, khden, kantor
To 1.11 kl 19.30: Temakväll "Sista tiden nu?" del 2 med Caj Långnabba

TERJÄRV

Skriftskoldag: lö 27.10 kl 9-16 i förs.h.
Familjemässa: sö 28.10 kl 10 khden, S. Smedjebäcka, Barnkören. (obs sommartiden slutar)
Missionscafé: ti 30.10 kl 13, A. Lönnquist med hemlig gäst.
Finsk bibelgr.: ti 30.10 kl 18. förs.h. Tuula o. Aino.

<http://sanktjohannes.info>
28.10 kl 14.00 gudstjänst i Lepplax bykyrka.

Om vardagen hemma känns otrugg eller besvärlig när du inte mera trivs hemma
VÄLKOMMEN TILL BRUMMERSKA HEMMET I VÄSTRA BAGGBÖLE
Hemmet erbjuder tryggt boende för dig som funderat på en boendeform där man inte behöver bekymra sig för matlagning, städning och tvätt. Hemmet erbjuder omsorg dygnet runt och program.
Serviceboendet Stjärnan erbjuder 22 bostäder med plats för totalt 24 personer och i hemmets gruppboende Björken vårdas de som lider av minnesstörningar.

Ta kontakt med verksamhetsledare Pia Ahl mobiltelefon 040 74 94 194 eller brummerskahemmet.pia.ahl@kolumbus.fi. Bekanta er med vår hemsida www.brummerskahemmet.fi

LEDIGA TJÄNSTER

Åbo svenska församling lediganslår tjänsten som **DIAKON**
Behörighetskraven för tjänsten är en av biskopsmötet för ändamålet godkänd examen, utmärkta kunskaper i svenska samt nöjaktiga i finska. Lönen utbetalas enligt kravgrupp 502. Till ansökan bifogas meritförteckning samt arbetsintyg. Utdrag ur straffregistret skall företes kyrkoherden före tjänstens mottagande.
Ansökningarna riktas till församlingsrådet i Åbo svenska församling Auragatan 18 20100 Åbo. Ansökan jämte handlingar skall vara församlingsrådet tillhanda senast 12.11. För mer information kontakta kyrkoherde Björn Nalle Öhman (040 3417 230, bjorn.ohman@evl.fi) eller ledande diakon Eija Grahn (040 3417 467, eija.grahn@evl.fi).

Esse församling söker en vikarie för **DIAKONITJÄNSTEINNEHAVAREN**
Fram till 31.12.2013
Behörig är den som avlagt sådan examen som godkänts av biskopsmötet i den ev.luth. kyrkan och är medlem i kyrkan.
Lön enligt kravgrupp 502 i Kyrkans kollektivavtal
Språkkraven är goda kunskaper i svenska i tal och skrift samt nöjaktiga kunskaper i finska i tal. Församlingrådet har rätt bevilja dispens från språkkraven.
Ansökningarna riktas till **Esse församling, församlingsrådet. Lillbackavägen 4, 68820 Esse** och skall vara församlingen tillhanda senast den **9.11.2012 före kl. 16**.
Närmare information ges av khde Kaj Granlund tel. 04030100451

KYRKOSTYRELSEN
Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans informationscentral är den enhet hos Kyrkostyrelsen som ansvarar för evangelisk-lutherska kyrkans riksomfattande kommunikation. Informationscentralen har cirka 30 anställda. Vi finns på Skatudden.

Vi söker en **INFORMATÖR**
I arbetsavtalsförhållande till Kyrkans informationscentrals enhet för medie- och informationstjänst. Informatören ansvarar för uppgifter inom den offentliga och särskilt den interna kyrkliga kommunikationen på finska. Till uppgifterna hör att sköta projektkommunikation och kyrkans medietjänst, besvara respons från allmänheten, skriva pressmeddelanden och broschyrer, ordna presskonferenser, producera webbinnehåll för olika kanaler, även sociala medier. Arbetet utförs i team. Fullständig platsannons finns på adressen evl.fi/rekrytering.

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen och lämnas inklusive bilagor till Kyrkostyrelsens registratorkontor på adressen Lotsgatan 1 B, PB 185, 00161 Helsingfors eller per e-post på adressen kyrkostyrelsen@evl.fi senast den 9 november 2012 kl. 15.
(Annonsen finns på finska på webbsidorna www.evl.fi/rekrytointi).

evl.fi/rekrytering

Visste du att ...
Kyrkpressen sparar skog!
Tidningen trycks på ett finländskt miljömärkt papper som till största delen består av returpapper.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Hej! Skötsam 28 årig österbottning söker boende för sina masterstudier i Helsingfors fr.o.m. december eller årsskiftet. Hör gärna av dig om du kan erbjuda ett krypin för en hyra på max 600e/mån. tessa.berg@gmail.com, 0449201602 Theresa Berg

Två skötsamma räddningsmänna studerande önskar hyra en 2:a eller 3:a i Vasa, helst centrum men allt beaktas, för tiden 1.1.2013-1.6.2013. Kontakta Frans: 050-5697930 eller Hannes: 040-7346216

Ung, skötsam och behörig gymnastiklärare söker efter långvarigt boende i form av stor 1:a eller liten 2:a i Drumsötrakten. Äger ej husdjur och röker ej heller. Max hyra 650e, helst mindre. Ring gärna och erbjud mig lägenhet. Thomas Sollberger 0503644183

Skötsam, rök- och spritfri familj på 3 personer önskar hyra bostad i Stockholmsområdet med omnejd. Kontakta Marcus, +358504868208.

TJÄNSTER

Ärligt o. diskret säljs bostad med lågt arvode. Ring 044-2112665 /0445-777 737 Mikkidilli.fi (LKV)

Önskar ni hemvårdstjänst på svenska? Jag erbjuder hemvård/närvård i huvudstadsregionen. Är erfaren, pålitlig och svenskspråkig. Tag kontakt för att höra mera. Tel: 0405534882.

ÖNSKAS KÖPA

Bostad köpes i Helsingfors (södra), 2-3 rum + kök (> 55 m²). Gärna bostad i nyare hus (byggår 1980 eller nyare utan renoveringsbekymmer) Kontakta Thommy Källberg, tel. 0031610277274; email. tkallberg78@hotmail.com

BARBRO KLOOV
erfaren
trovärdig
ansvarstagande

SFP RKP

Annonsera i
KP
KYRKPRESSEN

Med en annons när du hela Svenskfinland.

Du når oss på:
0400 012 390
050 329 4444, 050 092 4528

Eller via e-post:
annons@kyrkpressen.fi
www.kyrkpressen.fi

Tro Hopp och Kärlek

Design: Tobias Mellberg

Smycket är c.a. 23mm högt, tillverkat i sterling-silver och levereras med kedja och ask.

"Kärleken är det centrala, stödd av hoppet och tron"

Pris 39,50€/inkl postkostn.

Sänd in din beställning till
Jonnys Försäljningstjänst

Petalaxvägen 18, 66240 Petalax
Telefon 06-347 0608 cjcenter@malax.fi

Namn: _____ Tel: _____
Adress: _____ Antal

Henry Hagström

För en livskraftig kommun med livskraftiga människor

Kräver vettiga lösningar kring hästsportcentret.

Henry Hagström

Företagare, pensionär. Bor i Gädda området i en tvåspråkig familj.

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Mitt i det gråa

UTTRYCKEN DÅR färgen grå ingår är ofta litet sorgsna och allvarstygda: Han såg grå och sliten ut ... Det var en regnig och grå dag ... Stugan var grå och oansenlig ... och så vidare. Under regntunga och mörka höstdagar när molnen hänger lågt är det lätt att förstå

att den gråa färgen väcker dylika associationer.

IBLAND KAN gråheten understrykas också i situationer där man lika bra hade kunnat se mer optimistiskt på läget. Det är en stor skillnad mellan att säga "hans hår hade börjat gråna" eller "han hade silverstänk i håret". Skönheten finns i betraktarens öga brukar man säga, och jag tror att det också kan gälla för det gråa.

JAG TROR det är viktigt att uppgradera det gråa och vardagliga. De flesta dagarna i vårt liv är ju alldeles vanliga dagar. Om vi bara går och väntar på undantagen – helgerna, festdagarna, semestern – gör vi största delen av vårt liv till en ointressant transportsträcka.

DET HÄR gäller också mitt liv om kristen. Det handlar sällan om exceptionella upplevelser och svallande känslor. Kärnan i tron är för mig en stilla förvisning om att vad som än händer finns jag i Guds hand.

DEN HÄR världen var i Guds hand redan innan jag föddes. Under mina doktorandstudier kämpade jag med den franska filosofen Paul Ricoeurs texter. Därifrån bär jag bl.a. med mig uttrycket "toujours déjà là": Gud finns alltid redan där innan jag stiger in i handlingen. Gud finns alltid redan där när jag möter nya människor och besöker nya platser i mitt arbete.

IBLAND TAR vi kristna på oss ett orimligt stort uppdrag. Vi agerar som om vi trodde att det var på vårt ansvar att föra in Gud i andra människors liv. I stället handlar det om att hjälpa andra att upptäcka hur Gud är verksam redan nu överallt omkring oss: i naturens storhet uppenbarad också en grå höstdag och i medmänskligheten förverkligad i vardagens må sysslor. Mitt i det gråa spirar hoppets och kärlekens evangelium.

FOTO: SXC.HU

"Kärnan i tron är för mig en stilla förvisning om att vad som än händer finns jag i Guds hand."

NYANDLIGHET KRISTEN DJUPMEDITATION

Den heliga tystnaden

Jaaa...aa säger jag när jag läser Kyrkpressens stort upplagda artikel kring paret som placerar meditation utanför den kristna kyrkan och benämner den för mörkrets makter.

Jag fortsätter med glädje att sätta mig på meditationsskudden och tillsammans med allt flera sjunka ner i tystnaden och där utföra tystnadens omvälvande arbete som inifrån befriar och fördjupar vår förståelse av den kristna tron och Ålands kyrka.

Djupmeditation är en väg ner genom föreställningar, idéer och begrepp, ner till den heliga tystnad där jag rinner fram direkt ur Guds röst, där jag hör det namn "ingen annan känner", där jag hör heligheten vilja mig och där min puls för varje slag svarar JA, där mina andetag svarar "Herre Jesus Kristus" vid inandningen och "Förbarma dig över mig" vid utandningen, där jag vid utandningen ger ifrån mig allt mitt livsslag och där jag i inandningen tar emot nytt liv, hela tiden. Så sitter jag när-

"Jag fortsätter med glädje att sätta mig på meditationsskudden och tillsammans med allt flera sjunka ner i tystnaden."

varande i den pulsen och i de andetagerna, närvarande i den rösten som säger mig och öppen vill jag resa mig och så med alla sinnen se människan, förnimma skönheten, erfara tragiken, handla i kärleken.

Utän att koka ner livet så att det ska passa in i knöliga och obegripliga trosrelationer.

Alltså därför: Kyrkan är vår. Djupmeditation framför altaret i St. Görans kyrka varje onsdag kl. 18.30 för dem som vill prata först och kl. 19 för dem som sätter sig direkt.

KENT DANIELSSON
Mariehamn

HOMOSEXUALITET LIVSSTIL

Väg till befrielse

I senaste nr av KP (11.10) redovisas Terhi Paukkus syn på bl.a. homosexualitet. Artikeln gör ett förvirrande intryck på mig. Det har varit en trygghet i att kunna lita på reformationens grundprincip: "Skriften allena är rättesnöret för tro och liv". Ska det nu vara våra känslor och den allmänna opinionen som ska tala om för oss vad som är sant?

Pastor Carl-Erik Sahlberg, som i över 20 år verkat i Klara kyrka i Stockholm, har starkt gått in för att hjälpa och stödja bland annat prostituerade i Stockholm. Han har även fått ta emot många besök av homosexuella och transvestiter. De är alla välkomna, man ber för dem. Men om de frågar svarar man klart: "Denna livsstil är fel."

Dr Erik Ewalds bedrev i många år framgångsrik självvård på detta område, och skrev även flera böcker i ämnet. Många homosexuella

"Många homosexuella har med Guds hjälp övervunnit denna begärelse."

har med Guds hjälp övervunnit denna begärelse, eller lärt sig att leva avhållsamt, och undervisar nu andra om vägen till befrielse.

Berättelsen om Jesus och äktenskapsbryterskan i Joh. 8 är mycket klarläggande. Jesus frågade henne: Har ingen dömt Dig? Hon svarade: "Nej, Herre, ingen." Då sade Jesus: "Inte heller jag dömer dig. Gå, och synda inte mer!" Nåden betydde inte tillåtelse att fortsätta att synda, utan ett möte med Guds stora kärlek som ger kraft till att segra över frestelsen.

KURT ALLÉN
Borgå

Nu kan du få originalet av det Biomagnetiska armbandet

med 2 poler på 2,500 gauss som balanserar kroppens positiva och negativa joner för bättre hälsa.

Lindrar mot huvud-, rygg- och muskelsmär. Förbättrar cirkulationen. Ökar energinivån och minskar stress och trötthet. Armbandet är av hög kvalitet med 24 K gulddouble.

Använd armbandet dagligen och upplev de positiva fördelarna.

Pris
29,50€
inkl. postkostnader

Sänd in din beställning till:
Jonnys
Försäljningstjänst
Petalaxvägen 18D,
66240 Petalax

Antal:

Namn:

Adress:

06-347 0608 cjcenter@malax.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. **Obs! Insändarnas** längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. **Insänd text** returneras inte.

61

SFP RKP
Korsholm

NYANDLIGHET ALTERNATIVA VÅRDFORMER

Kunniga terapeuter inom alternativmedicin

Den 4/10 ingick i Kyrkpressen ett reportage om Michael och Solveig Tulin.

Det var verkligen skrämmande läsning som presenterades. Efter snart 50-års arbete inom den alternativa fria hälso- och sjukvården så vill jag säga att det som här berättas är för mig fullständigt främmande!

Den verklighet som vi befinner oss i just nu är att vår offentliga sjukvård verkligen prövas, resurserna räcker inte till, varken pengar eller personal. Många anställda inom vården är slutkörda både fysiskt och psykiskt, man känner sig hjälplös och frustrerad då man varken orkar eller hinner sköta sina patienter. De som är sjuka upplever ofta att de inte får den vård de vill ha eftersom dagens stora mantra är: Spara, spara!

Under dessa förhållanden är det inte underligt att folk söker sig till alternativa vårdformer och alternativa hälsomedel. Denna trend har kommit för att stanna och kommer att ytterligare öka i vårt samhälle! I samband med detta har det också under åren kommit

”Det som samtidigt märks är att många människor är väldigt rädda för dessa österländska impulser och då blir man betänksam.”

allt fler impulser från övriga världen och också från Österns länder.

Det som samtidigt också märks är att många människor är väldigt rädda för dessa österländska impulser och då blir man betänksam.

Vi människor är alltid uppkopplade till universum, detta oändliga som vi vet rätt litet om. Här är det också likadant, vi får själva välja vilka kanaler vi vill besöka!

Om man som Solveig Tulin sitter en timme om dagen (i 18 år!) och ropar på något som man tror är en gud då ska man inte tro att detta föder med sig något gott.

Visst låter det bra då Michael ansåg sig vara professionell siare och healer, dock undrar jag var man

får den utbildningen?

Det är ju modigt av Solveig att erkänna att hon lurade sina patienter då hon gav zonerapi och också att hon erkänner att de allra flesta återkom besvikna på den behandling hon gav dem.

Många av de bästa terapier vi har kommer från Österns länder, Kina och Indien, exempelvis zonerapi, akupunktur med flera. Vi får vara glada över att det redan i en forntid fanns oerhört kloka människor som ville och kunde lära sig hur vår bräckliga kropp kunde bringas i balans.

Jag är i alla fall glad att paret Tulin äntligen tycks ha fått rätsida på sina liv och kanske i fortsättningen kan vara till hjälp och stöd för sina medmänniskor. Samtidigt vill jag uppmana det Tuliniska paret att be om förlåtelse gentemot de många oerhört kunniga och ansvarskännande terapeuter inom alternativmedicin som kunnat och kan hjälpa sjuka människor och helt utan inblandning av demoner.

MAX WESTER
Jakobstad

KREMERINGAR BLOMSTERHYLLNINGAR

Kunde blommorna få glädja en gång till?

Under ett drygt halvår har jag bevistat fem jordfästningar av vilka en har varit kistbegravning. Resten kremeringar.

Det blir allt vanligare att i dödsannonserna uppmana till att minnas den avlidna via fonder eller organisationer som stött den döda nära eller på annat sätt känns relevanta. Många följer uppmaningen, men samtidigt vill många gärna uppvakta med blommor vid bären och så ska det få vara.

Men överdådiga blomsteruppsättningar gör mig personligen lite beklämd – tänk vad gott de 50–60 € (minst) hade kunnat göra på annat håll, medan de nu förs direkt till kompostering eller förbränning. Det här alls inte menat som ett pekfinger eller ”fy”. Men jag tycker att det avlidna kanske också hade uppskattat att pengarna kommit till nytta på annat vis.

Vid kistbegravningar förs blommorna till graven. Där får de vara vackra några dagar. Också vid kremeringar finns möjligheten att föra blommorna till en släktgrav i väntan på urnedläggning.

Men vad gör de som inte har en släktgrav att föra

”Men jag tycker att det avlidna kanske också hade uppskattat att pengarna kommit till nytta på annat vis.”

blomsterhyllningarna till?

Hos mig föddes en tanke att här i Åbo lägga ner blommorna vid Hjaltekorset intill Uppståndelsekapellet. Våra krig innebar att många har nära anhöriga som stupade. Vid korsets fot kunde blommor vara till glädje för förbipasserande som en hyllande gest för dem som gav sitt liv i försvaret av landet. Motsvarande minnesmärken finns runt om i Svenskfinland.

Chefen för begravningsförvaltningen vid den kyrk-

liga samfälligheten i Åbo har försäkrat att tanken är helt på sin plats och att något tillstånd att lägga ner begravningsblommor vid korset inte behövs. Begravningsplatsens anställda tar bort blommorna när de vissnar. De kan också föra blommorna dit, liksom till gravar i väntan på urnedläggning.

Idén kan växa till att de anhöriga för blommorna till någon av statyerna eller minnesmärkena. Men hur man på annat håll ställer sig till det vet jag inte. Med tanke på att det i Åbo bor många med anknytning till sjöfarten kunde Sjöfartsmonumentet i Boreksvären kännas stilriktigt för en blomstergård.

YRSA LINDROOS
Åbo

KYRKAN RESURSFÖRDELNING

Vi jobbar i samma kyrka

Enligt intervjun med Markus Malmgren i Kyrkpressen den 18 oktober, påstår han att man med det vad den svenska avdelningen vid Kyrkostyrelsen kostar kunde upprätthålla fem till sex små församlingar.

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) är en enhet vid Kyrkostyrelsen vars uppgift och mandat är att stöda svenskt församlingsarbete samt betjäna finländska medier på svenska. De uppgifter som vi har sköts av en kunnig personal på bästa sätt. Vi ”kostar” 1,2 miljoner € per år. Med den summan ansvarar vi för en mängd olika uppgifter inom ansvarsområdena kristen fostran,

diakoni och samhällsansvar samt kyrkans svenska kommunikation.

Jag vet inte hur Malmgren räknar, men jag tycker att han med sitt uttalande riskerar att det skapas ett onödigt motsatsförhållande mellan det arbete som görs i lokal församlingarna och på Kyrkostyrelsen. Jag ser inte något sådant motsatsförhållande. Vi jobbar alla i och för samma kyrka oavsett om vi gör vårt arbete i lokal församlingen, på stiftsplanet eller på riksplanet.

NAMN BROR TRÅSKBACKA
Direktor
KCSA/Kyrkostyrelsen

SVENSKA KYRKAN STRUKTURER

Adjö till samfälligheter?

”Svenska kyrkan är på väg att stöpas om. Det blir dramatiska omvälvningar och de sker utan att medierna verkar ha lagt märke till det. Kyrkomötet är på väg att avskaffa samfälligheterna,

den ekonomiska samverkan som församlingar i många städer använt sig av. [...] Det låter inte så märkvärdigt, men följderna för berörda församlingar är omvälvande, då de blir av med sitt självstyre.”

Debatt om kyrkstrukturerna i Svenska Dagbladet

KD Svenska i Helsingfors
VÄLJ TRYGGHET

723
Tuomas Anttila
TEOL. MAG.
ÄMNESLÄRARSTUD., 29 ÅR

ANNONSER BEHALD AV KANDIDATEN SJÄLV

Malax

20
Folke Storbacka
Ett tryggt val

HK AREENA & TURUN MESSUKESKUS

Maailta Niistä Viissa -Festivaali
16.-18.11.2012

Disciple (USA)
Good Weather Forecast (GER)
Juha Tapio
Dion Garrett (USA)
Great Wide North
Torsten Borg
Saraste
Claas P. Jambor (GER)
The Rain
HB
kls.
Kaemo
GodFM
och många andra artister.

ÅBO EV. LUTH. FÖRSAMLINGAR

WWW.MAATANAKYVISSA.FI
Biljettpaket från 20 euro. Anmälningar senast 2.11.
tel. 040 581 3030. Materialbeställningar
www.maatanakyvissa.fi eller tel. (02) 251 9878.

MAF flyger in hjälp, glädje och hopp.
Stöd missionspiloternas arbete.
Ge 10€ genom att sända SMS
MAF10E till numret 16 350

www.mafsuomi.fi

Gåvokonto FI04 5724 1120 0933 25. Ange som meddelande MAF3 och din egen adress.
Insamlingstillstånd 2020/2011/3612 Polisstyrelsen 18.11.2011 för 1.1.2012-31.12.2012 hela Finland förutom Åland. Det insamlade medlen används 2012-2013 för MAF:s flygningar. MAF Finland använder insamlad kontaktinformation för att tacka för gåvan och delge information om MAF.

Smartphone link

Information med passion

Efter sexton år som informatör på Kyrkostyrelsen följer Åsa Holmvik fortfarande intresserat med vad som sker i kyrkan.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN MYRSKOG

Vilka är dina huvudsakliga uppgifter som informatör?

– Det är ett rätt mångsidigt jobb. Jag följer ganska långt kyrkans årsrytm som innefattar biskopsmöten, kyrkomöten och olika beslutsprocessen. Däremellan sysslar jag med att marknadsföra olika projekt som församlingsval och andra evenemang. Jag försöker också att uppmärksamma kyrkoåret så långt det går. Finländarna vet allt mindre om kyrkan så det känns relevant.

Hur har ditt jobb förändrats under dina sexton år på Kyrkostyrelsen?

– När jag började här hade kyrkan inga webbsidor och allt sköttes via fax eller post. Ett av mina första uppdrag var faktiskt att planera våra svenska webbsidor. Numera handlar arbetet mycket om att sätta ut information på nätet och använda ett sådant språk som också de som inte är aktiva i kyrkan förstår.

Vad är din viktigaste uppgift?

– Jag tycker det är oerhört viktigt att skattebetalarna får veta hur pengarna används och hur verksamheten ser ut

ÅSA HOLMVIK vill ge en positiv bild av kyrkan genom media.

i församlingarna. Det är de som finansierar kyrkan till största del och jag vill att de åtminstone ska få en chans att se vad vi i kyrkan gör.

Kyrkobyråkrati anses ofta vara rätt tråkigt. Vad tycker du själv?

– Jag tycker det är oerhört spännande. Eftersom jag har fått följa med det i så många år kan jag också se det ur ett långtidsperspektiv, hur kyrkan rör sig i samhället och hur mycket samhället har förändrats sedan jag började här. – Jag är statsvetare så jag har

länge haft ett intresse för sådana frågor. Jobbet ger en perfekt insyn i beslutsfattande inom kyrkan.

Hurdan publicitet får kyrkan i medierna?

– Tidningarna skriver faktiskt ganska mycket om kyrkan och det är inte alls bara frågan om små notiser eller dåliga nyheter. Kyrkan får rätt mycket positiv publicitet. Journalister är otroligt duktiga på att gräva fram nyheter, men vi i kyrkan är duktiga på att bara minnas

det negativa och haka upp oss på det.

– Jag brukar tänka att jag vill ge en så bra bild av kyrkan jag bara kan, och då måste jag fokusera på det bästa. Jag har också märkt att församlingarna är väldigt bra på att lyfta fram de positiva sakerna.

Hur skiljer sig kyrkans svenska verksamhet den finska?

– Det är fråga om en liten svensk central och ett stort finskt maskineri, vi har till exempel endast 7 av 109 om-

bud i kyrkomötet. Jag tror att det är på vars och ens ansvar att prioritera vad som är viktigt just nu. Vi har den fördelen att vi inte sköter ekonomiska frågor utan helt och hållet kan koncentrera oss på att förse församlingarna med material som kan hjälpa dem i deras verksamhet.

Vad har varit det mest spännande som hänt under åren?

– Det är väldigt svårt att komma med något konkret exempel. Ett av de för-

sta projekten var att arbeta med utgivningen av Bibel 2000, men jag måste nog säga att det mest spännande är att följa med utvecklingen i samhället och i kyrkan. Allting går så otroligt mycket fortare nu än för bara tio år sedan och det är intressant att iaktta hur kyrkan hänger med i utvecklingen.

Vad gör du helst på fritiden?

– Jag har en viss förkärlek för att läsa deckare och älskar också att vara ute och röra på mig.

Följ med i bokkaravanen!

Helsingfors bokmässa 25–28.10

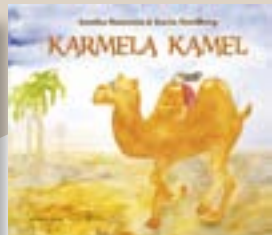
Fynd bland höstnyheter för barn och vuxna till mässrabatt!

Tommy Hellsten:
Du är mer än du anar

Sissel Lund-Stenbäck:
Sissel - Livsresan

Annika Rautoma
och Karin Nordberg:
Karmela Kamel

Monica
Vikström-Jokela:
Faddergåvan

Sjung Stjärnor:
Thomas Lundin,
Hedvig Långbacka

Mänskligt:
Magnus Björkgren,
Mats Björklund,
Johan Fagerudd,
Patrik Frisk,
Henrik Huldén red.
Jonas Jungar,
Olav Lönnbäck,
Jan-Erik Mansikka
Mikael Svarvar,
Kenneth Thelen

Carl-Fredrik Geust:
Gunnar Lihl

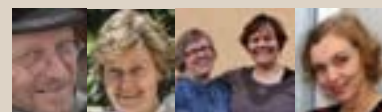
Magnus Lindholm:
All tid på Lekholmen

Matti Sihvonen:
De gömda skatterna

John Vikström:
När jag ser din himmel

Möt våra författare på berättelsernas basar!

Tommy Hellsten, Sissel Lund-Stenbäck, Carl-Fredrik Geust, Monica Vikström-Jokela, Thomas Lundin, Hedvig Långbacka, Henrik Huldén, Jonas Jungar m.fl.

Du hittar oss i monter

7 h 29. Välkommen!